

Analýza rizik při vyslání vojáka do zahraničí

Michaela Říhová

Bakalářská práce
2017



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav krizového řízení
akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michaela Říhová**
Osobní číslo: **L14360**
Studijní program: **B3909 Procesní inženýrství**
Studijní obor: **Ovládání rizik**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Analýza rizik při vyslání vojáka do zahraničí**

Zásady pro vypracování:

- 1. Zpracujte zkušenosti vojáků ze zahraničních misí a přípravu vojáků před samotným vysláním.**
- 2. Analyzujte a zhodnoťte rizika spojená s vysláním vojáků do zahraniční mise.**
- 3. Navrhněte zvýšení bezpečnosti pro vojáky v zahraniční misi.**



Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] TICHÝ, Milík. Ovládání rizika: analýza a management. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2006. xxvi, 396 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 80-7179-415-5.

[2] HORÁK, Rudolf et al. Průvodce krizovým plánováním pro veřejnou správu: Iprevence řešení mimořádných krizových situací. Praha: Linde, 2011. 456 s. ISBN 978-80-7201-827-7.

[3] BALABÁN, Miloš a kol. Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy. Vydání první. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. 310 stran. ISBN 978-80-246-3150-9.

Další literatura dle doporučení vedoucího práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Slavomíra Vargová, PhD.**

Ústav krizového řízení

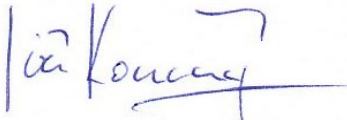
Datum zadání bakalářské práce: **3. února 2017**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2017**

V Uherském Hradišti dne 20. února 2017


doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc.
děkan




Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Obsahem mé bakalářské práce je seznámení s místem, kulturou a historií působení českých vojáků v misi v Afganistánu. Dále příprava vojáků před výjezdem do zahraničí, analýza a vyhodnocení všech rizik, se kterými se setkávají čeští vojáci vyjíždějící do mise v Afganistánu a návrhem na jejich zlepšení.

Klíčová slova: mise, armáda, Afganistán, riziko, analýza

ABSTRACT

The content of my thesis is to get acquainted with the place, culture and history of the involvement of Czech soldiers in a mission in Afghanistan. Further, it covers the preparation of troops before deployment abroad, analysis and evaluation of all risks faced by Czech soldiers going on a mission to Afghanistan, with a proposal of risks elimination.

Keywords: mission, Army, Afghanistan, risk, analysis

Poděkování

Chtěla bych poděkovat proděkance Fakulty logistiky a krizového řízení Ing. Slavomíře Vargové PhD., jako vedoucí mé bakalářské práce, za ochotu a cenné rady, kterými mi byla nápomocna.

Dále také příslušníkům Velitelství výcviku – Vojenské akademie ve Vyškově za vyplnění dotazníků a odpovědi na nekonečné množství otázek, především praporčíku Mgr. Radku Thumsovi.

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se bakalářská práce skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti 2. 5. 2014

Michal Píhna
.....
podpis studenta

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevýdělečně zveřejňuje bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy. Vysoká škola disertační práce nezveřejňuje, byla-li již zveřejněna jiným způsobem.

(2) *Bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.*

(3) *Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.*

(4) *Vysoká škola může odložit zveřejnění bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce nebo jejich částí, a to po dobu trvání překážky pro zveřejnění, nejdéle však na dobu 3 let. Informace o odložení zveřejnění musí být spolu s odůvodněním zveřejněna na stejném místě, kde jsou zveřejňovány bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, jíž se týká odklad zveřejnění podle věty první, jeden výtisk práce k uchování ministerstvu.*

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) *Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).*

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.*

(2) *Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.*

(3) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.*

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 PŮSOBNÍ ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY V AFGANISTÁNU.....	12
1.1 HISTORIE ZAHRANIČNÍCH MISÍ	12
1.2 ÚKOL ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY V ZAHRANIČNÍCH MISÍCH	14
1.2.1 Složení Úkolového uskupení Armády České republiky Resolute Support Mission	15
1.2.2 Jednotky ÚU AČR RSM.....	15
Velitelství.....	15
Strážní rota Bagram Air Field.....	16
Jednotka Air Adviser Team v Kábulu	16
Polní chirurgický tým	16
Zastoupení na velitelstvích Resolute Support v Kábulu a Bagrámu	17
2 PŘÍPRAVA VOJÁKŮ PŘED VÝJEZDEM DO ZAHRANIČÍ.....	18
2.1 FÁZE I. PLÁNOVÁNÍ A VÝSTAVBA JEDNOTEK A PRVKŮ ÚU AČR ISAF	18
2.2 FÁZE II. INDIVIDUÁLNÍ PŘÍPRAVA PŘÍSLUŠNÍKŮ ÚU AČR ISAF	18
2.3 FÁZE III. PŘÍPRAVA ORGANICKÝCH JEDNOTEK ÚU AČR ISAF.....	19
2.4 FÁZE IV. KONTROLA, CERTIFIKACE (ZVLÁŠTNÍ KONTROLA) A PŘEDÁNÍ DO PODŘÍZENOSTI ZNGŠ – Ř SOC MO	20
3 AFGHÁNISTÁN	21
3.1 GEOGRAFIE	21
3.2 AFGHÁNSKÁ NÁRODNÍ ARMÁDA (ANA)	21
3.3 EKONOMIKA	22
3.4 OBYVATELSTVO	23
3.5 NÁBOŽENSTVÍ	25
4 ANALÝZA RIZIK – ZÁKLADNÍ POJMY	26
4.1 ZÁKLADNÍ POJMY	26
4.2 METODY ANALÝZY RIZIK	27
4.2.1 What-if – když analýza (What-if Analysis)	27
4.2.2 Dotazníkové šetření.....	28
4.2.3 Rozhovor	28
Strukturovaný rozhovor	29
Nestrukturovaný rozhovor	29
Částečně strukturovaný rozhovor	29
II PRAKTICKÁ ČÁST	30
5 RIZIKA VZNIKLÁ PŘI PLNĚNÍ ÚKOLŮ V ZAHRANIČNÍ MISI.....	31
5.1 PŘÍČINY.....	38
5.1.1 Nášlapné miny a nevybuchlá munice.....	38
5.1.2 Sebevražedný atentátník.....	40
5.1.3 Raketové útoky.....	40
5.1.4 Střelba	40
5.1.5 Útoky na zdroje pitné vody	41
5.1.6 Klimatické podmínky.....	41
5.2 DŮSLEDKY	43
5.2.1 Smrt.....	43

5.2.2	Úrazy	45
5.2.3	Nemoci	47
5.2.4	Psychika	48
6	ANALÝZA RIZIK	56
6.1	IDENTIFIKACE HROZEB S POUŽITÍM METODY WHAT-IF	56
6.2	WHAT-IF – CO KDYŽ	56
6.2.1	Neoprávněný vstup/vjezd na základnu.....	56
6.2.2	Možná rizika vzniklá na základně.....	59
6.2.3	Možná rizika při činnostech mimo základnu	60
6.3	MATICE RIZIK.....	61
6.4	HODNOCENÍ	64
7	OŠETŘENÍ RIZIK – NÁVRH NA PŘEDCHÁZENÍ RIZIK PŘI PŘÍPRAVĚ DO MISE A LEPŠÍ PŘIPRAVENOST JEDNOTKY I JEDNOTLIVCE	66
	ZÁVĚR	67
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	68
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	70
	SEZNAM OBRÁZKŮ	72
	SEZNAM TABULEK.....	73
	SEZNAM PŘÍLOH.....	74

ÚVOD

Účast v zahraničních misích je významným krokem v životě vojáka, který se rozhodne pracovat v armádě. Je to právě mise, která může změnit jeho život, ale také život jeho blízkých. Voják zde může zúročit veškeré vědomosti a dovednosti, které získal během své vojenské kariéry.

Pracuji u Velitelství výcviku – Vojenské akademie ve Vyškově jako pracovník operačního oddělení. Několikrát v roce probíhá u Odboru přípravy do zahraničních operací a speciální přípravy příprava vojáků před výjezdem do Afganistánu, kterého se účastním jako figurant pro extrémní situace.

Tato bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Cílem teoretické části je seznámení s historií Armády České republiky v zahraničních misích, s úkoly, které čeští vojáci v zahraniční misi plní, s jednotlivými fázemi přípravy před výjezdem do mise a jelikož je moje práce zaměřena na Afganistán, tak i seznámení s touto zemí.

V praktické části se zaměřím se na rizika, která mohou nastat při plnění úkolů. Provedu analýzu těchto rizik, na základě zjištěných informací získaných formou dotazníku a rozhovorů s příslušníky Velitelství výcviku – Vojenské akademie ve Vyškově. Vyhodnotím největší rizika a navrhu zlepšení v oblasti bezpečnosti.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PŮSOBNÍ ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY V AFGANISTÁNU

V této kapitole Vás seznámím s historií zahraničních operací (ZO), úkoly AČR v Afghánistánu a představím současné složení mise.

1.1 Historie zahraničních misí

V noci z 1. na 2. srpna 1990 překročila irácká vojska hranice státu Kuvajt a obsadila celé jeho území. Rada bezpečnosti Organizace spojených národů (OSN) tuto agresi okamžitě odsoudila a americký prezident George Bush vyslal do oblasti Perského zálivu vojáky své armády.

Souhlas s vysláním československé protichemické jednotky do zálivu byl vysloven Federálním shromážděním Parlamentu, tehdy ještě České a Slovenské federativní republiky dne 23. září 1990. Na základě tohoto rozhodnutí vyslala armáda ve dnech 11. – 14. prosince 1990 celkem 200 vojáků-dobrovolníků do Saúdské Arábie.

Začala tak nová etapa účasti vojáků v řešení krizových situací v novodobých dějinách českého státu. [1]

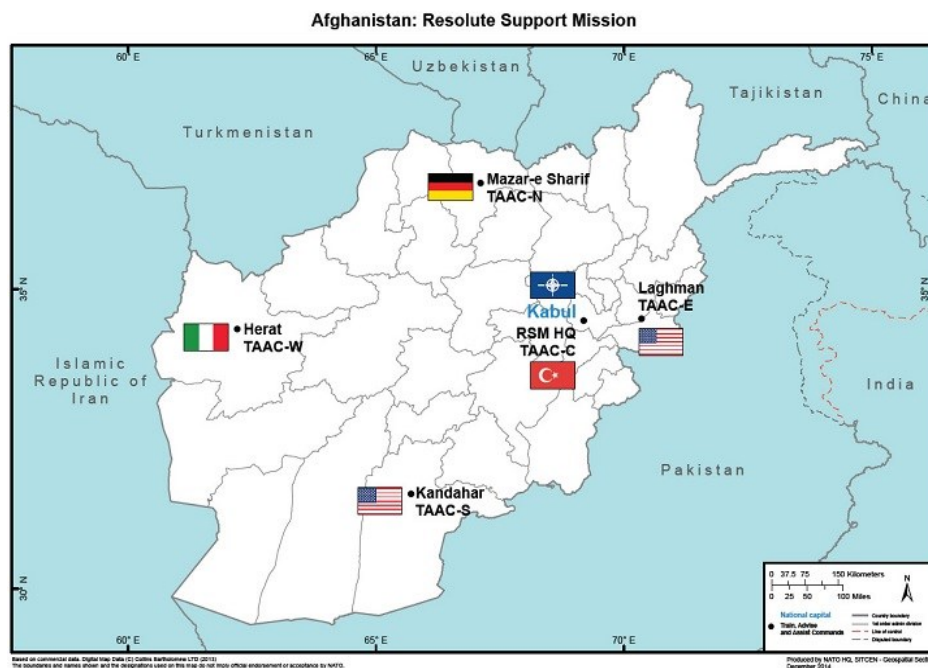
Tab. 1 Historie zahraničních misí

NÁZEV	POČET	KDO	KDY
<u>ISAF</u> Mírová operace - 6. a 11. polní nemocnice	269	AČR	4/2002 – 1/2003 Afghánistán
<u>ISAF</u> Polní chirurgický tým	11	AČR	1/2003 – 4/2003 Afghánistán
<u>ISAF EOD + meteo</u> Letiště Kábul	350	AČR	od 3/2004 – 3/2007 Afghánistán
<u>TRVALÁ SVOBODA – 2004</u> 601. skss	120	AČR	3 – 8/2004 Afghánistán
<u>TRVALÁ SVOBODA – 2006</u> operace NATO v Afghánistánu	120	AČR	Afghánistán
<u>KAIA – ISAF</u> Polní nemocnice na kábulském mezinárodním letišti KAIA	658	AČR	4/2007–12/2008 Afghánistán

NÁZEV	POČET	KDO	KDY
<u>TRVALÁ SVOBODA – 2008–2009</u> – Afghánistán	3 x 100	AČR	2008 – 2009
<u>Vrtulníková jednotka HELI UNIT ISAF</u> – Afghánistán	7 x 100	AČR	2009 – 2011
<u>Úkolová uskupení 601. skss v misi ISAF</u> Afghánistán, Nangarhár	2 x 100	601. skss	6/2011 – 6/2012
<u>Výcvikové jednotky Vojenské policie</u> Afghánistán, Wardak, ISAF	4 x 12	AČR	ukončena 31. 3. 2013
<u>Operational Mentoring and Liaison Team – OMLT</u> <u>Operační výcvikový a styčný tým</u> Afghánistán, Wardak, ISAF	5 x 54	AČR	ukončena 30. 4. 2013
<u>ISAF PRT</u> Provinční rekonstrukční tým jedenáct jednotek Afghánistán, Lógar, ISAF	více než 2 500, až třetina několikrát	AČR a civilní experti	hlavní část ukončena 31. 1. 2013 odsun a předání ma- teriálu ukončeno v červenci 2013
<u>1. MAT Wardak ISAF</u> Military Advisory Team Afghánistán, Wardak, ISAF	59	AČR	4/2013 – 10/2013 mise ukončena v září a přesun do ČR v říjnu 2013
<u>1. MAT Lógar ISAF</u> Military Advisory Team Afghánistán, Lógar, ISAF	64	AČR	3/2013 – 9/2013 mise ukončena v září a přesun do ČR v říjnu 2013
Stav k listopadu 2016			

1.2 Úkol Armády České republiky v zahraničních misích

Vzhledem k mezinárodním závazkům a především k maximálnímu nárůstu schopností komplexního zabezpečení nasazených českých jednotek v misi ISAF (International Security Assistance Force) v Afghánistánu bylo vytvořeno Úkolové uskupení AČR ISAF. Mise ISAF v Afghánistánu byla ukončena k 31. prosinci 2014 a nová výcviková mise nese od 1. ledna 2015 název Resolute Support Mission.



Obr. 1 Poloha vojenských základen v Afghánistánu

Úkolové uskupení AČR RSM organizačně zastřešuje všechny jednotky a prvky Armády České republiky působící na území Afghánistánu s jasným cílem racionalizace a centralizace systému komplexní podpory všech českých jednotek nasazených ve prospěch operace RS.

K dosažení cíle byla vytvořena struktura velení a řízení všech jednotek a prvků nasazených v misi RS (do 31. prosince 2014 pod názvem ISAF) pod jednotným velením velitele ÚU AČR, který zároveň vykonává funkci staršího národního představitele AČR v Afghánistánu. [1]

1.2.1 Složení Úkolového uskupení Armády České republiky Resolute Support Mission

Úkolové uskupení (ÚU) AČR působí v prostoru nasazení od června 2010 a provádí podporu všech jednotek AČR na celém území Afghánistánu. Zajišťuje nepřetržité velení a řízení podřízeným jednotkám a prvkům. Organizuje součinnost při plnění operačního úkolu a koordinuje činnost ÚU AČR s činností ostatních činitelů a místních aktérů v prostoru operace.

V současné době do organizační struktury 15. ÚU AČR Resolute Support Mission (RSM) patří:

- Velitelství 15. ÚU AČR RSM,
- jednotka AAT Kábul,
- strážní rota BAF,
- skupina Nasaditelného spojovacího modulu (Deployable Communication Module, DCM-B) – tým specialistů v oblasti komunikačních technologií,
- zastoupení na velitelstvích Resolute Support Mission,
- polní chirurgický tým.

Velitel ÚU AČR RSM disponuje rovněž pravomocí při pořizování majetku a služeb v místě nasazení ke splnění operačního úkolu všech jednotek, což vede k větší flexibilitě a úspore vynakládaných finančních prostředků.

Hlavní činnost 15. ÚU je směřována k logistické a administrativní podpoře českých jednotek v misi Resolute Support Mission v Afghánistánu. [1]

1.2.2 Jednotky ÚU AČR RSM

Velitelství

- Velitelství ÚU AČR je dislokováno na základně HKIA (Hamid Karzai International Airport – Mezinárodní letiště Hamida Karzáiho v Kábulu), kde je vybudováno vlastní zázemí zabezpečující kvalitní plnění úkolů ve prospěch nasazených jednotek na území celého Afghánistánu,

- jednotka je koncipována k plnohodnotné podpoře všech jednotek AČR na území Afghánistánu, a to především k zabezpečení systému administrativní a logistické podpory a koordinace zdravotnického zabezpečení,
- pod uvedenou podporu spadá hlavně akviziční činnost v prostoru nasazení, organizace a zajištění dopravy materiálu a osob, opravy a revize materiálu v místě nasazení, skladování materiálu,
- součástí poskytované podpory jsou i výjezdová skupina VP, finanční a právní služba, současně s komplexním zajištěním spojení s republikou,
- nedílnou součástí velitelství úkolového uskupení AČR je i jednotka ochrany, která plní úkoly spojené s ochranou osob vyjíždějících mimo základny v Kábulu. Jedná se o špičkově vycvičené a vyzbrojené vojáky, kteří jsou na takto náročnou misi perfektně fyzicky i psychicky připraveni.

Strážní rota Bagram Air Field

- Strážní rota (SR) Bagram Air Field (BAF) Úkolového uskupení AČR RSM působí v afghánské provincii Parwan od října 2013. Hlavním úkolem SR BAF je provádět bezpečnostní opatření v přiděleném prostoru odpovědnosti s cílem eliminovat nepřátelské aktivity proti základně BAF,
- jednotka je operačně podřízena americkému úkolovému uskupení a působí v severní části prostoru jeho odpovědnosti.

Jednotka Air Adviser Team v Kábulu

- Jednotka AAT (AAT – Air Adviser Team – Letecký poradní tým) je nasazena na letišti HKIA v Kábulu. Jejím primárním úkolem je výcvik, poradenství a výuka pilotů a pozemního personálu příslušníků vzdušných sil Afghánské národní armády,
- jednoznačným cílem je pomoc při budování Afghánské národní armády a dosažení jejích plných schopností,
- jednotka českých pilotů a techniků provádí výcvik s vrtulníky typu Mi-17.

Polní chirurgický tým

- Je zařazen do americké vojenské nemocnice, která je schopna poskytovat specializovanou chirurgickou péči na úrovni ROLE 2,

- provádí odbornou činnost v oboru resuscitativní chirurgie, anesteziologie, pooperační péče a zdravotnického odsunu v prostoru základny dle požadavků velitele Role 2 HKIA-NORTH,
- provádí činnost na operačním centru dle pokynů velitele Role 2 HKIA-NORTH.

Zastoupení na velitelstvích Resolute Support v Kábulu a Bagrámu

- Jednotliví příslušníci jsou zařazeni na různé funkce v mezinárodních štábech na jednotlivých stupních velitelství RS,
- provádějí odbornou činnost v různých profesích – operační činnost, meteorologická činnost na letišti a řízení letového provozu na základně HKIA a další logisticko-operační činnosti na základně Bagrámu. [1]



Obr. 2 Čeští vojáci při nácviku střelby

K 7. březnu 2017 sloužilo v misi RSM v Afghánistánu 249 českých vojáků.

2 PŘÍPRAVA VOJÁKŮ PŘED VÝJEZDEM DO ZAHRANIČÍ

Současná podoba organizace přípravy a výcviku jednotek úkolového uskupení byla schválena v roce 2012, kdy byla příprava jednotek rozdělena do čtyř jasně definovaných fází:

» *Fáze I. Plánování a výstavba jednotek a prvků ÚU AČR ISAF*

» *Fáze II. Individuální příprava*

» *Fáze III. Příprava organických jednotek*

» *Fáze IV. Kontrola, certifikace a předání jednotky do podřízenosti ZNGŠ – Ř SOC MO*

2.1 Fáze I. Plánování a výstavba jednotek a prvků ÚU AČR ISAF

V této fázi jsou zpracovány souhrnné plány přípravy jednotek a prvků ÚU. Plán zahrnuje obsah přípravy, přehled témat, rozpočet hodin a cílový stav, kterého by měla jednotka v přípravě dosáhnout. Při zpracování souhrnného plánu přípravy jsou využity zkušenosti získané v období předchozího působení ÚU, jednotek a jednotlivých příslušníků rezortu MO.

2.2 Fáze II. Individuální příprava příslušníků ÚU AČR ISAF

Tato fáze je zahájena v okamžiku, kdy ÚU AČR ISAF bylo personálně obsazeno a požadované kvalifikační předpoklady a požadavky pro zařazení na TP jednotky jsou všemi vojáky splněny.

Základním cílem individuální přípravy je připravit všechny jednotlivce v rámci ÚU AČR ISAF k výkonu stanovených funkcí a obvykle zahrnuje jazykovou přípravu, odbornou přípravu (topografickou, chemickou, spojovací apod.), CLS (Combat Life Saver), PR/SERE (Personnel Recovery/Survival, Evasion, Resistance, Extraction), COIN (Counter-Insurgency), zvládnutí nových zbraní, C-IED, první pomoc u vybraného zdravotnického personálu, odbornou praxi v oblasti urgentní medicíny a jiné odborné kurzy.

2.3 Fáze III. Příprava organických jednotek ÚU AČR ISAF

Tato fáze je zahájena v okamžiku, kdy vybraní příslušníci rezortu MO byli připraveni k výkonu svých funkcí v rámci ÚU AČR ISAF, zvládli náplň odborné přípravy, jazykové přípravy a dalších druhů příprav nezbytných pro výkon funkcí v ZO.

Základním cílem přípravy organických jednotek ÚU AČR ISAF je připravit všechny jednotky v rámci ÚU k činnostem dle jejich předurčení, sladit jednotlivé součásti ÚU, prověřit součinnost a systém velení a řízení, včetně prostředků velení a řízení a prostředků KIS.

Tato fáze zahrnuje společnou velitelskou přípravu, operační plánování, provedení štábního cvičení na počítačích, kontrolu sladění jednotek ÚU a dosažení stanovených schopností formou OTC, zpracování stanovené dokumentace a provedení odborné stáže v prostoru nasazení velitelem jednotky a hlavními funkcionáři jednotky. Provádějí se pravidelné zpravodajské informace o bezpečnostní situaci v Afghánistánu a v operačním prostoru jednotky. Určení vojáci absolvují odborné kurzy ve vzdělávacích a výcvikových zařízeních AČR nebo v zahraničí a získávají zkušenosti od jednotek koaličních partnerů působících v dané operaci. Příprava jednotek a prvků ÚU AČR ISAF do zahraniční operace se provádí s důrazem na konkrétní operační úkol příslušné jednotky, jakož i na prostředí (roční období), do kterého je jednotka nasazena.

Teoretická příprava je zaměřena na konkrétní poznatky z prostoru nasazení s následným praktickým procvičením vybraných oblastí. V rámci odborné přípravy je provedeno seznámení jednotek s kulturou a zvyklostmi v místě nasazení.

Obsah velitelské přípravy a výcviku jednotek vychází z aktuální situace v prostoru nasazení a z nejnovějších poznatků a zkušeností nasazených jednotek. Odpovídá konkrétním podmínkám a úkolům jednotlivých jednotek ÚU. Příkladem jsou pokyny pro provedení fáze přípravy organických jednotek a prvků úkolového uskupení AČR ISAF pro termín vyslání.

Na závěr výcviku je provedena **kontrola sladění**, s cílem prověřit celkovou sladění jednotky ÚU a schopnosti velitelů všech stupňů řídit činnost podřízených jednotek a prvků.

Výcvik na technice, která nebyla v ČR k dispozici, byl proveden v souladu s nařízením v rámci odborné stáže nebo až po přesunu do prostoru nasazení.

2.4 Fáze IV. Kontrola, certifikace (zvláštní kontrola) a předání do podřízenosti ZNGŠ – Ř SOC MO

Fáze se uskutečňuje poté, co jednotky ÚU AČR ISAF dosáhnou připravenosti k plnění operačních úkolů dle svého předurčení. [2]

Konečná fáze přípravy probíhá pod záštitou VeV – VA Vyškov. Jednotka si zde prověří celkovou připravenost pro plnění daných úkolů v zahraničí.



Obr. 3 Vyjednávání s místními obyvateli

Čelí zde nástrahám a extrémním situacím, které mohou v Afghánistánu nastat, jako např. komunikace s místními obyvateli (Obr. 3), odolávání nátlaku obyvatel, průjezd nebezpečnou oblastí s možností výskytu IED, spolupráce s příslušníky afgánské národní armády, policie a doprovod VIP osob.

3 AFGHÁNISTÁN

3.1 Geografie

Afgánistán je hornatá země, sousedící s Íránem, Turkmenistánem, Uzbekistánem, Tádžikistánem, Čínou a Pákistánem. Velká území země jsou suchá s omezenými zdroji pitné vody. Afgánistán má kontinentální klima s horkými léty a velmi chladnými zimami. V zemi jsou častá zemětřesení. Navíc jsou v této oblasti časté velmi prudké větry, které pak způsobují písečné bouře.



Obr. 4 Afgánistán

3.2 Afghánská národní armáda (ANA)

Veřejné zdroje uvádějí, že afghánské ozbrojené síly mají více než 150 000 vyzbrojených vojáků v činné službě, přičemž příslušníků Tálibánu je 45 000. Výzbroj a bojová technika je převážně ruské výroby, i když v omezené míře byla dovezena i bojová technika a zbraně západní výroby. V roce 1992 mělo letectvo ve své výzbroji 190 bojových letadel a přibližně 80 bojových vrtulníků. Předpokládá se, že většina z nich je dodnes používána. Tálibán koncem roku 2000 vlastnil asi 6 letadel Su-22 a 20 letadel MiG-21, 4 kompletně vyzbrojené cvičné bojové letouny L-39 československé výroby a 26 bojových vrtulníků, převážně typu Mi-8 a Mi-17. Charakteristickým znakem jsou relativně vysoká mobilnost a přepravní kapacita, kterou zajišťuje 24 velkých dopravních letadel Antonov několika typů.

Ozbrojené síly Afghánistánu jsou relativně zastaralé a neodpovídají požadavkům k vedení moderního boje. Infrastruktura, systém velení, řízení a spojení jsou vybudovány na principech odpovídajících *silovému* vedení boje.

Důležitým údajem je výška výdajů na obranu, která například v roce 2000 dosahovala 250 mil. USD.

3.3 Ekonomika

Afghánistán je velmi chudá země, vysoce závislá na zemědělství a chovu dobytka. Ekonomika velmi utrpěla politickým a vojenským neklidem. Většina obyvatelstva trpí nedostatkem potravy, oblečení, bydlení, lékařské péče a jinými problémy způsobenými vojenskými operacemi a politickou nejistotou. Inflation zůstává vážným problémem. Po válce proti Tálibánu mnoho farmářů začalo pěstovat na export místo na výživu domácího obyvatelstva, např. se vrátilo k pěstování máku na výrobu opia. **Afghánistán je zdaleka největším výrobcem heroinu na světě** (Obr. 5) – mezi lety 2004 a 2007 se podíl na světové produkci v této zemi zvýšil z 87 na 93 %.



Obr. 5 Aplikace heroinu

Nedávno byla v zemi objevena ohromná ložiska kovů za miliardy dolarů, především lithia, ale i železa, zlata, kobaltu, uranu a mědi. To představuje budoucí naději pro tuto zemi, která jinak nemá žádný těžební průmysl ani odpovídající infrastrukturu, takže **země nedokáže své přírodní bohatství využít dříve než za několik desítek let.**

Významnou složkou afghánského hospodářství je kontrola nad tranzitem neprocleného a nezdaněného zboží, zejména ve směru z Pákistánu přes Afghánistán zpět do Pákistánu nebo do Íránu a Turkmenistánu, Uzbekistánu i Číny. Pákistánu je třeba věnovat, vzhledem k ekonomice Afghánistánu, přece jen trochu více místa. Afghánská ekonomika byla v posledních letech vždy velmi závislá (a tím i velmi ovlivněna) na ekonomikách sousedních zemí. V minulosti, ať už v době míru nebo války, byl Afghánistán vázán na vztahy s bývalým Sovětským svazem. Po odchodu sovětských vojsk a rozpadu SSSR se Afghánistán stal doslova závislým na svém východním sousedovi – Pákistánu. Nejenže je Pákistán největším obchodním partnerem Afghánistánu, ale různé výkyvy

v ekonomice Pákistánu se dále přenášejí i na jeho západního souseda. Tak například zvýšení cen základních komodit v Pákistánu vedlo v minulosti ke zvýšení cen těchto surovin také v příhraničních oblastech Afghánistánu. Dalším příkladem může být rok 1998, kdy v Pákistánu došlo k devalvaci rupie, což pak v Afghánistánu zapříčinilo obrovský propad místní měny.

3.4 Obyvatelstvo

Populace Afghánistánu činí asi 30 milionů a kvůli nízké životní úrovni se vyznačuje rychlým růstem, a to i přes vysokou míru emigrace spojenou s válečnými konflikty a špatnou bezpečnostní situací v zemi. **Podle odhadů by do roku 2050 měla populace stoupnout na 82 milionů.** V roce 1979 měl Afghánistán více než 13 milionů obyvatel.

Obyvatelstvo se rozděluje do mnoha etnických skupin. Největší skupinou jsou Paštunové, další nejpočetnější jsou Tádžikové, Uzbeki a Hazárové. Mezi další skupiny patří například Ajmakové a Turkméni. Paštunové se dělí na přibližně 60 kmenů. Mezi nejdůležitější jazyky patří perština (dárí, či darí) a paštu či pašština. V zemi se mluví ještě asi dalšími 30 jazyky. Většina Afghánců jsou sunniští muslimové, Hazárové vyznávají šíitský islám.



Obr. 6 Čeští vojáci s místními obyvateli

Co se týče postavení žen ve společnosti, v posledních několika letech v zemi působí místní organizace, které si kladou za cíl je vylepšit. Mezi ně patří například organizace RAWA (revoluční asociace afghánských žen), která bojuje za práva žen, vede vzdělávací lekce pro ženy a provozuje sirotčince. Lepší výsledky podle pozorovatelů vykazuje ale jenom oblast hlavního města země.

V roce 2004 mělo přístup k pitné vodě 24–25 % Afghánců, k sanitaci (sprcha/koupel) pak 12–13 %.

Velkým problémem pro obyvatele Afghánistánu z minulých a současných konfliktů jsou nášlapné miny a nevybuchlá munice. **Každý den 10 až 20 lidí ztratí končetinu nebo život, nejvíce děti a zemědělci.** V hlavním městě Mezinárodní červený půlměsíc spolupracuje s výrobnou umělých končetin a protetických implantátů. [3]

3.5 Náboženství

Afghánistán patří mezi státy, kde vládne islám. Od roku 1994 vládl Afghánistánu v té nejhorší formě, jakou si jen lze představit. V tomto roce bylo v jižním Afghánistánu, v provincii Kandahár, založeno hnutí Tálibán. To si dalo za úkol oživit islámské tradice. Toto hnutí se pak „proslavilo“ především násilím, které páchalo na obyvatelstvu, a to ve jménu božím – tedy jménem Alláha. Přihlásilo se tak k Džihádu, tedy Svaté válce, díky níž by se měl stát islám světovým náboženstvím. Postupně se Tálibánu podařilo ovládnout asi 95 % území celého Afghánistánu. A především Tálibán je důvodem toho, že prakticky celý svět přerušil všechny styky s tímto státem. Tálibán státu vládl podle koránu. Korán je pro Afghánistán vlastně zákonem a kdo se podle zákona nechová, bývá tvrdě trestán. Nejvíce postiženy byly tímto ženy, kterým už samotný Islám příliš nedopřál. Tálibán pak zaváděl výklad koránu až do absurdit, nad kterými obyčejný smrtelník z civilizovaného světa může jen žasnout. Lidé jsou vlastně nuceni žít v chudobě, nemohou se šatit podle svého uvážení (opět to platí především pro ženy), dokonce by neměli vlastnit ani televizor. Muži nemohou být oholení – musí mít neustále na tváři bradku. Ženy jsou nuceny chodit zahalené do oděvů, přes které není vidět ani kousíček jejich těla. V některých provinciích musely ženy nosit dokonce i sítky přes oči. Tyto praktiky byly Tálibánem dohnány do extrémů ve zdravotnictví, kde často nastanou situace, že v daném obvodu nemůže být žena dokonce ani operována, protože muž–doktor nesmí vidět odhalenou část těla cizí ženy.

V Afghánistánu se lidé koránem řídí prakticky celý život. Je zde přesně upravené například to, jak požádat dívku o ruku (je třeba se obrátit na otce), nebo jak se lze s ženou či mužem rozvést apod.

V oblastech, které ovládal Tálibán, byly tyto náboženské zvyklosti (povinnosti) striktně dodržovány a „nečinnost“ se tvrdě trestala (pochopitelně opět dle koránu – tedy bičováním, kamenováním, useknutím končetiny apod.). [4]

4 ANALÝZA RIZIK – ZÁKLADNÍ POJMY

V této části upřesním základní pojmy týkající se analýzy rizik a metody analýzy, které jsem použila ke zpracování praktické části.

4.1 Základní pojmy

Analýza rizik – Analýza rizik by měla přinést odpověď na otázku, jakým hrozbám je společnost vystavena, jak moc jsou její aktiva vůči těmto hrozbám zranitelná, jak vysoká je pravděpodobnost, že hrozba zneužije určitou zranitelnost a jaký dopad by to na společnost mohlo mít.

V analýze rizik se používají následující pojmy:

Hrozba (threat) – jakákoliv událost, která může způsobit narušení důvěrnosti, integrity a dostupnosti aktiva.

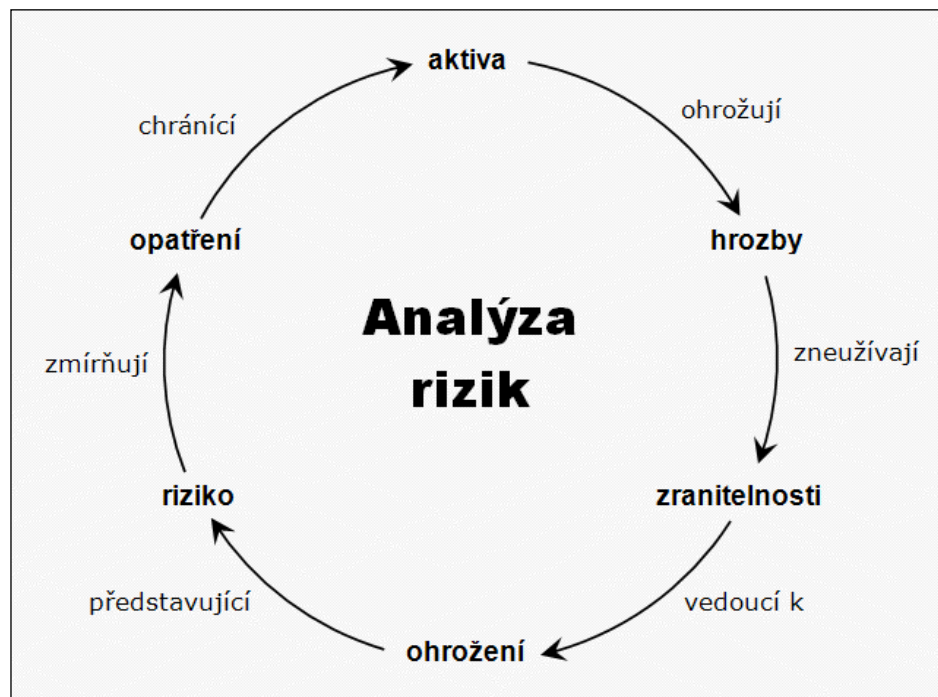
Riziko – pravděpodobnost, že hrozba zneužije zranitelnost a způsobí narušení důvěrnosti, integrity nebo dostupnosti.

Ohrožení (exposure) – skutečnost, že existuje zranitelnost, která může být zneužita hrozbou.

Narušení (breach) – situace, kdy došlo k narušení důvěrnosti, integrity nebo dostupnosti v důsledku překonání bezpečnostních opatření.

Příčina – je to, co způsobuje účinek; stav reality, který vyvolává nevyhnutelný jiný stav, zvaný následek. Příčina je stav nebo jev, který předchází jinému a vyvolává ho.

Důsledek – jedná se o výsledky jednání, které nebyly očekávány. Ukazuje, že naše konání může mít i jiné důsledky, než si přejeme. [5]



Obr. 7 Působení hrozeb

Závěr: Analýza rizik nám říká, co všechno se může stát, proč se to může stát, jak se to může stát, kde se to může stát a koho se to bude týkat. [5]

4.2 Metody analýzy rizik

V mé bakalářské práci se budu zabývat metodami What-if, matice rizik, získávání informací z dotazníků a rozhovoru.

4.2.1 What-if – když analýza (What-if Analysis)

Co když analýza (What-if Analysis) je jednoduchá analytická technika používaná při rozhodování a řízení rizik. Její princip je postaven na hledání možných dopadů vybraných situací.

Co když analýza je jednoduchá analytická technika používaná při rozhodování a řízení rizik. Její princip je postaven na hledání možných dopadů vybraných situací. V podstatě se jedná o strukturovaný brainstorming, kde se v rámci spontánní diskuse hledají:

- Dopady konání či procesů
- Opatření proti těmto dopadům

What-if analýzy se zpravidla účastní skupina zkušených lidí, která klade otázky nebo vyslovuje možné **dopady** pomocí otázek „co se stane, když...“. Co když analýza není tak vnitřně strukturovaná jako některé jiné analytické techniky, jako například HAZOP (Hazard and Operability Study) nebo FMEA. Co když analýza je na druhou stranu velmi flexibilní a může se přizpůsobit konkrétnímu účelu. Jejím cílem je identifikace problémů nebo nebezpečných stavů v procesu.

Postup Co když analýzy:

- Defínování oblasti zájmu
- Defínování cílových zájmů problémů
- Generování otázek (když)
- Generování odpovědí (co se stane)
- Generování opatření na situace (rozhodnutí, opatření atd.) [6]

4.2.2 Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření je jedna z kvantitativních metod výzkumu veřejného mínění, která je hojně využívána v sociologii. Tato metoda se také často používá i v dalších oborech, např. v psychologii, kulturní a sociální antropologii, managementu, marketingu, prognostice, demografii a v poradenství.

Výzkumy prováděnými pomocí dotazníkového šetření se dají měřit sociologické jevy a také jejich analýza za použití matematických modulů a statistických technik. Dotazníky jsou zaslány či sděleny ústně vybrané skupině lidí. Díky této metodě je možné sesbírat velké množství dat s méně podrobnými informacemi. Tyto informace mohou být aplikovány na širší okruh lidí. [7]

4.2.3 Rozhovor

Rozhovor (interview) je jedna z klíčových metod získávání informací (sběru dat). Představuje formální komunikaci tváří v tvář mezi dvěma osobami. Nejedná se pouze o jednostranné získávání dat od dotazovaných, ale o společné vytváření smysluplných výpovědí. Interview využívá techniku kladení otázek. Ty mohou být otevřené či uzavřené. Otevřené otázky slouží především k získání kvalitativních dat.

Základní typy rozhovoru podle míry strukturace:

Strukturovaný rozhovor

- otázky jsou dopředu známé a závazné,
- **nevýhody:** ten, kdo pokládá otázky, má při vedení rozhovoru minimální volnost – může např. jen objasnit dotazovanému nějaký pojem, případně jej požádat o zpřesnění odpovědi na otázku, chybí možnost doptávat se,
- **výhody:** přesná struktura umožňuje získávání dat od většího množství osob a následné porovnání výsledků.

Nestrukturovaný rozhovor

- otázky (jejich obsah, znění, pořadí atd.) nejsou přesně formulovány, dotazovaný je podněcován k vyprávění, tazatel se doptává (stále však sleduje cíl svého zkoumání),
- **výhody:** umožňuje detailnější a hlubší poznání, působí na dotazovaného přirozeněji.
- **nevýhody:** nevhodné při hromadném sběru dat, obtížná sumarizace a vyhodnocování dat.

Částečně strukturovaný rozhovor

- některé části mohou být úplně strukturované a jiné naopak nestrukturované,
- **výhody:** využívá výhod obou předchozích typů rozhovorů, je možné klást libovolné doplňující otázky (např. pokud dotazovaný nepochopí, nebo pochopí špatně některou z otázek).
- **nevýhody:** klade větší nároky na tazatele a jeho přípravu.

Dále rozlišujeme rozhovor **podle typu kontaktu** (osobní rozhovor – tváří v tvář nebo s podporou technických prostředků – např. telefonický rozhovor) a **podle počtu osob**, se kterými je rozhovor realizován (individuální nebo skupinový). Skupinový rozhovor můžeme realizovat tak, že předčítáme otázky ze samonaváděcího formuláře a dotazovaní si své odpovědi zaznamenávají do vlastního formuláře. [8]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 RIZIKA VZNIKLÁ PŘI PLNĚNÍ ÚKOLŮ V ZAHRANIČNÍ MISI

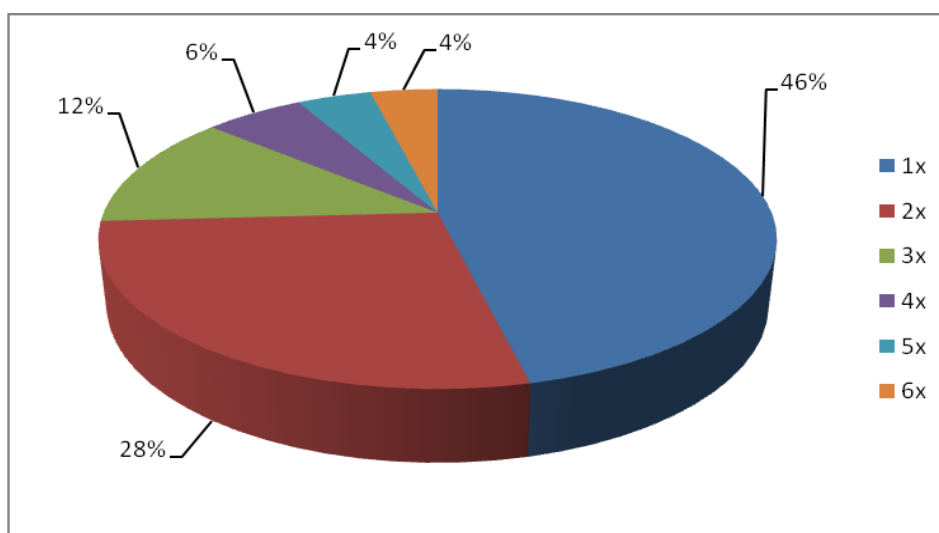
Voják před výjezdem do mise prochází řadou cvičení a přednášek. Ať už u svého mateřského útvaru, tak i u VeV – VA ve Vyškově, kde absolvuje certifikační cvičení, které ho opravňuje k výjezdu do mise. Zde se snažíme vojáky připravit na všechny možné extrémní situace, které mohou v Afghánistánu nastat, a se kterými se mohou setkat.

Bohužel se může stát a stává se, že i sebelépe vycvičeného vojáka zaskočí situace, kterou si doposud neprošel a musí se s ní vypořádat hned, na místě, co nejrychleji, nejlépe a bezodkladně.

Pro tuto kapitolu jsem sestavila dotazník, který jsem rozdala mezi příslušníky Skupiny Komando, úseku přípravy do zahraničních operací a výcviku občanské zaměstnance NATO, účastnících se mírových operací, instruktory základní přípravy a štáb, kteří v zahraniční misi v Afghánistánu minimálně jednou byli.

Dotazník vyplňovalo celkem 50 vojáků, z toho $\frac{1}{4}$ ženy a $\frac{3}{4}$ muži ve věkovém rozmezí 25–46 let.

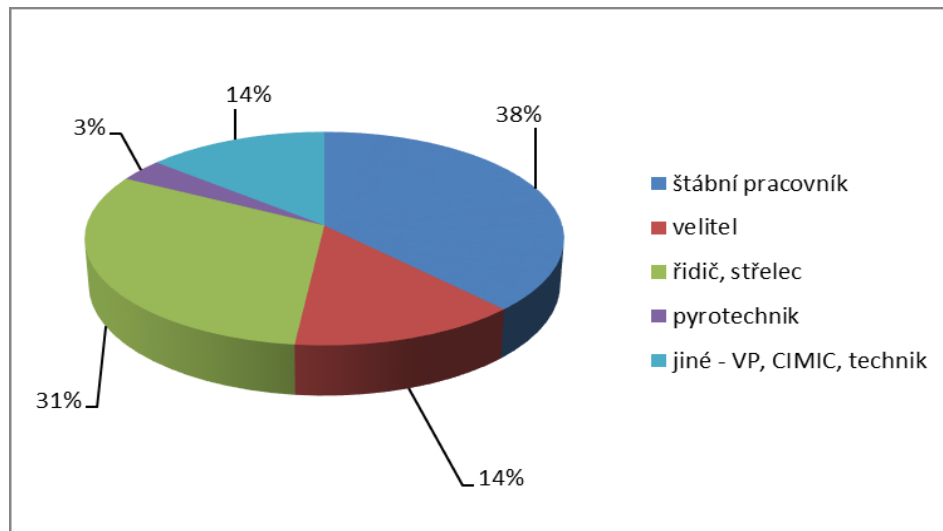
Otázka – Kolikrát jste byl/a v misi v Afghánistánu?



Obr. 8 Graf – Kolikrát jste byl/a v misi v Afghánistánu?

Jelikož VeV – VA je školící a výcvikové zařízení, ne bojový útvar, není tak častý výjezd do mise. Proto téměř polovina dotázaných vojáků byla v misi jen jednou.

Otázka – Jakou funkci jste zastával/a? Pokud jste byl/a víckrát, uveďte nejčastěji vykonávanou funkci.



Obr. 9 Graf – Jakou funkci jste zastával/a? Pokud jste byl/a víckrát, uveďte nejčastěji vykonávanou funkci.

Pyrotechnik je kvalifikovaný pracovník, který provádí pyrotechnické práce týkající se odkrývání a zneškodňování výbušnin, ověřování výbušnin a odpal pyrotechnických výrobků. [9]

Odstřelovač je elitní a jedna z nejrizikovějších funkcí v armádě a policii. Výcvik elitního odstřelovače trvá léta a do výcviku se nabírají pouze ti, kteří mají pro funkci odstřelovače průkazné vlohy. Ne každý má na to být na 100% koncentrovaný, trpělivý, kreativní/vynalézavý a samozřejmě umí nadstandardně střílet na dlouhé vzdálenosti. [10]

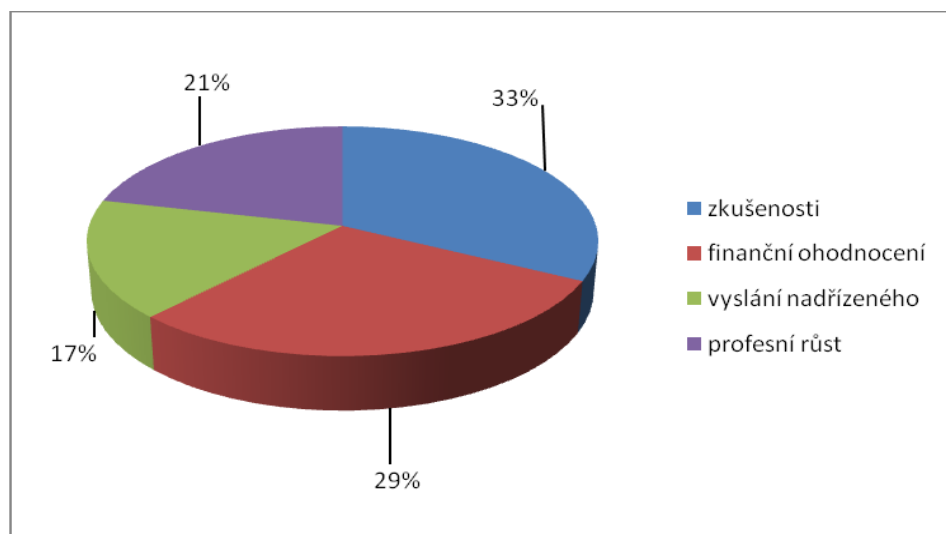
Velitel je odpovědný voják velící jednotce, zařízení či prostředku, mající odpovědnost za plánovací proces a provedení jednotlivých stupňů operací. Velitelem je také vedoucí funkce v jiných bezpečnostních sborech a složkách, například u policie nebo u hasičů. [11]

Štábní pracovník vytváří „spojovací článek“ mezi mužstvem a důstojníky. Jelikož důstojníci, kteří byli jmenováni do první důstojnické hodnosti, obvykle postrádají praktické zkušenosti, slouží zkušení poddůstojníci jako jejich učitelé a mentoři. [12]

KIT technik jeho úkolem je zabezpečovat bezporuchový a z hlediska uživatelů optimální provoz výpočetní techniky.

VP se podílí na zajišťování ochrany oficiálních delegací České republiky a občanů České republiky v místech nasazení ozbrojených sil České republiky mimo území České republiky. [13]

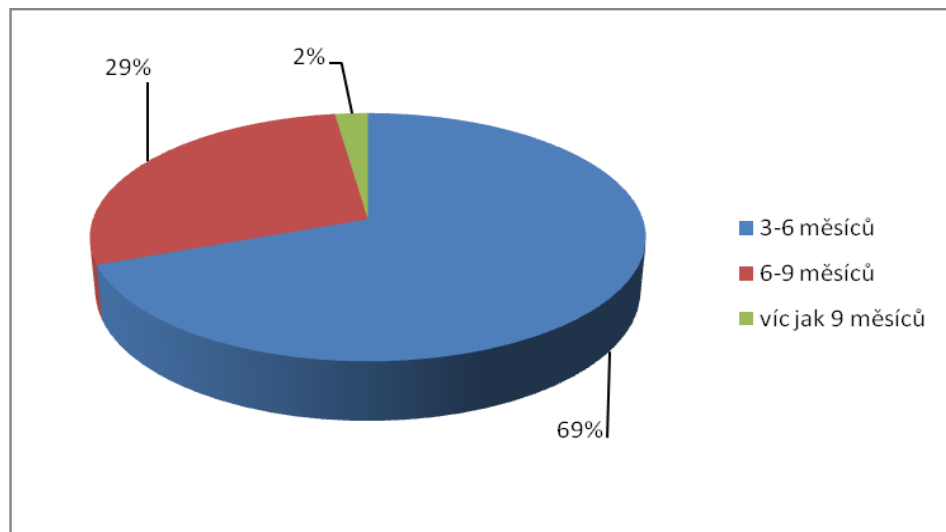
Otázka – **Jaký byl důvod k výjezdu do mise?**



Obr. 10 Graf – Jaký byl důvod k výjezdu do mise?

Jak už jsme psali v úvodu, působení v zahraniční misi je pro vojáka zúročení veškerých vědomostí dovedností a zkušeností, které získal během své vojenské kariéry. 33 % dotázaných vojáků odpovědělo, že do mise vyjíždí získat **nové zkušenosti**, 29 % především kvůli **finančnímu ohodnocení**. Působení v misi, mimo jiné, je kritériem pro získání vyšší hodnosti a důležitou součástí **profesního růstu**. S tímto důvodem se ztotožnilo 21 % dotázaných vojáků. 17 % bylo **vysláno svým nadřízeným**.

Otázka – Jak dlouho trvala vaše příprava do zahraniční mise?

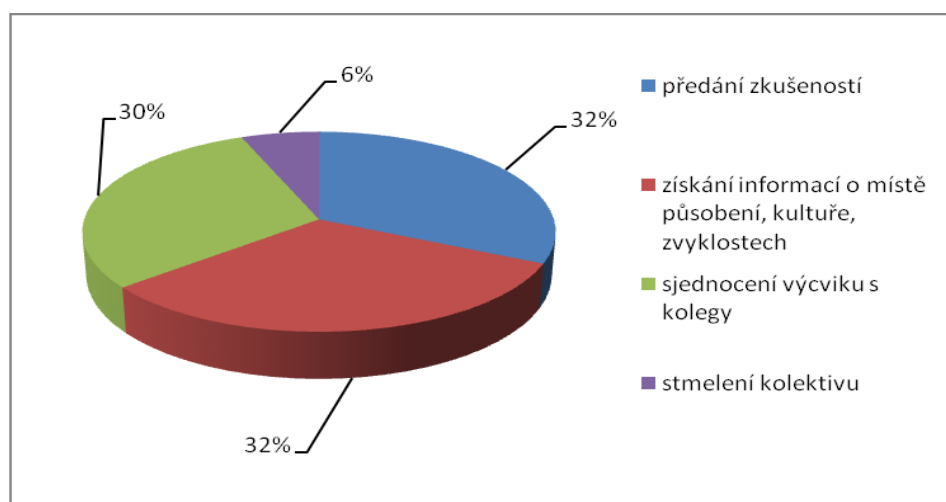


Obr. 11 Graf – Jak dlouho trvala vaše příprava do zahraniční mise?

Na otázku, jestli si dotázaní myslí, že doba přípravy byla **dostačující**, odpověděli všichni, že ano. Pokud se jedná o vojáka, který je v AČR delší dobu a plně se účastní výcviku u jednotky, tak je doba přípravy dostačující. Je nutné, aby byla jednotka cvičena v takové sestavě (včetně náhradníků), v jaké bude vyjíždět do mise. U 2 % dotázaných probíhala příprava

u jednotky **nepřetržitě**, bez ohledu na to, jestli se na misi pojede nebo ne, to znamená, že příprava do zahraniční operace je kontinuální součástí jejich běžného výcviku. To se týká převážně speciálních jednotek.

Otázka – Co pro vás bylo po dobu přípravy nejdůležitější?



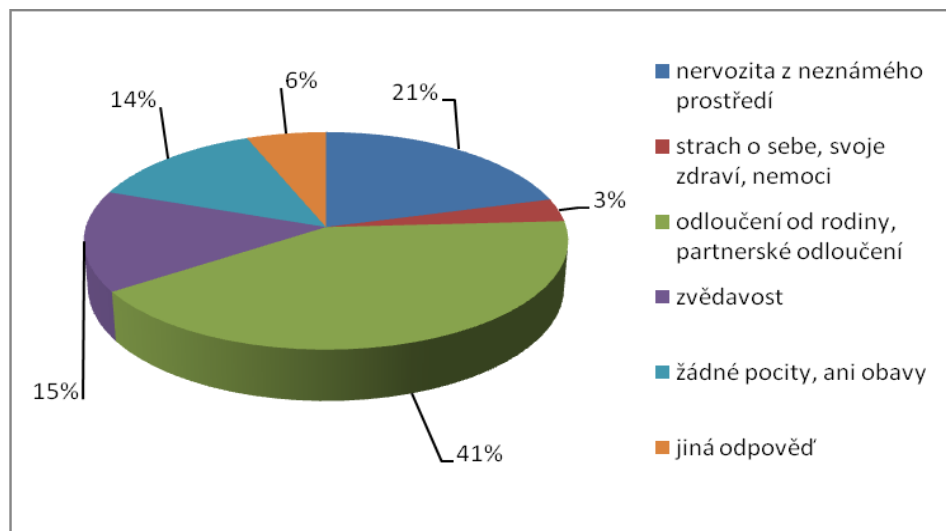
Obr. 12 Graf – Co pro vás bylo po dobu přípravy nejdůležitější?

Musíme konstatovat, že nelze určit prioritní důležitosti jednotlivých odpovědí, pokud ovšem opomeneme výcvik bojových drilů.

Pro vojáky, kteří jedou do mise poprvé, je nezbytně důležité **předání zkušeností od kolegů**, kteří v misi už byli, a pro zkušené vojáky je neméně důležité nováčky zaškolit tak, aby se na ně mohli spolehnout v jakékoliv situaci a stali se tak plnohodnotnými členy týmu.

Informace o kultuře, místě působení a zvyklostech místních obyvatel je také velmi důležitá. To znamená vědět, jak se v zemi pohybovat, jak a s kým komunikovat, čeho se vyvarovat.

Otázka – Jaké pocity (obavy) ve vás převládaly před odjezdem do mise?



Obr. 13 Graf – Jaké pocity (obavy) ve vás převládaly před odjezdem do mise?

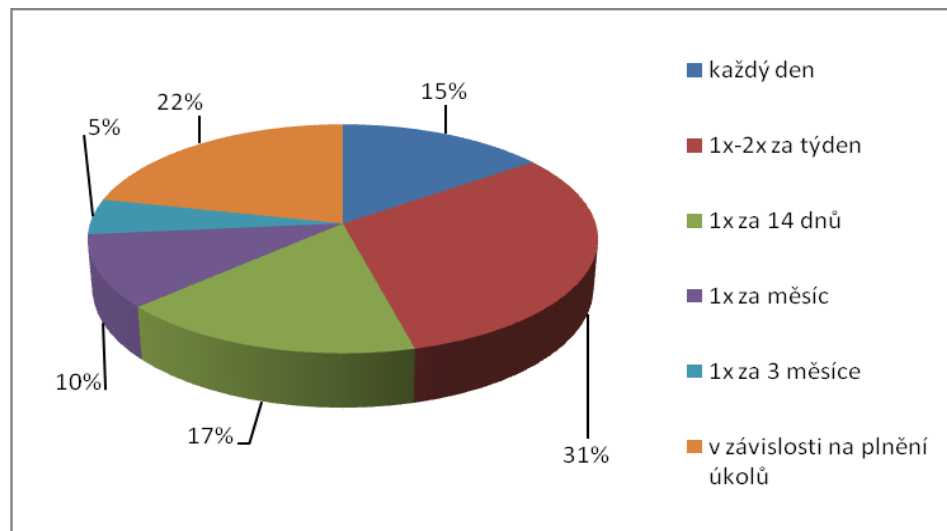
Téměř polovina dotázaných vojáků má obavy z **odloučení od rodiny**. Ať už jde o odloučení od partnerů, tak od dětí a rodiny.

V misi se vojáci setkávají s neznámými situacemi, novými lidmi, bojovou činností, popř. přímým ohrožením zdraví či života a tento soubor vyvolává ambivalentně na jednu stranu zvědavost, ale na druhou stranu i nervozitu.

Zejména starší a zkušenější vojáci vyjíždějící opakovaně do misí po většinu uvádějí, že **nepocitují obavy** před výjezdem. Tato odpověď se vyskytla u 14 % dotazovaných.

Je pozoruhodné, že největší riziko ZO, tzn. poškození zdraví či smrt, vnímá jako obavu pouze 3 % dotazovaných. Jedná se zejména o mladší vojáky.

Otázka – Jak často jste vyjížděl/a mimo základnu?



Obr. 14 Graf – Jak často jste vyjížděl/a mimo základnu?

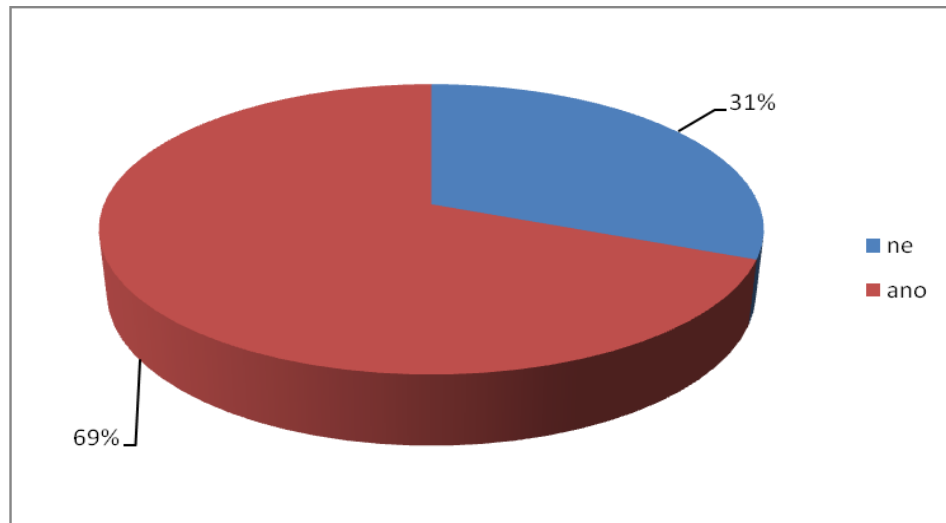
15 % dotazovaných vyjíždělo mimo základnu velmi často, 31 % dotazovaných často a 54 % dotazovaných více méně sporadicky.

Výjezdy vojáků mimo základnu jsou individuální. Záleží na plnění úkolů. Štábní pracovníci nemusí vyjíždět **v podstatě vůbec**. Zajišťují fungování jednotky ze základny. Jde o logistické zabezpečení jednotek, plánování výjezdů, analýza získávání informací o dění v okolí.

Velitelé jednotek, řidiči, střelci, pyrotechnici a např. CIMIC vyjíždí i **několikrát za týden**.

(pozn. cílem **CIMIC** je vytvořit a udržovat vztahy mezi velitelem a civilními subjekty k vytvoření potřebných morálních, materiálních a taktických výhod vojenským jednotkám pro plnění stanovených úkolů.)

Otázka – **Byl/a jste v misi v ohrožení života?**



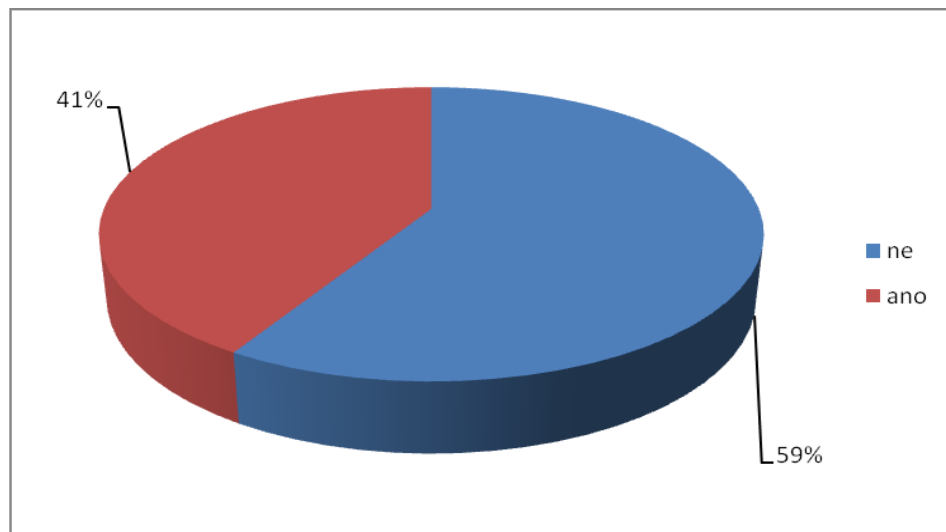
Obr. 15 Graf – Byl/a jste v misi v ohrožení života?

V misi jste v ohrožení života **každý den, každý okamžik**. To záleží na úhlu pohledu jednotlivce. Proto i procentuální poměr odpovědí může být zavádějící či nepřesné.

Vojáci se mohou denně setkávat s **raketami** dopadajícími na základnu nebo její okolí, s **nástražnými zařízeními** na komunikaci, **přímou či nepřímou palbou** na jejich jednotku či základnu nebo **sebevražednými útoky**.

Někdo si připadá ohrožený na životě už jen tehdy, přistane-li v Afghánistánu. Jinému mohou „lítat kulky“ kolem hlavy a řekne si, že jde o běžnou situaci.

Záleží na zkušenostech, ale také na vlastním pocitu vnímání sama sebe.

Otázka č. 9 – Použil/a jste služební zbraň?

Obr. 16 Graf – Použil/a jste služební zbraň?

V 41 % případů dotázaní vojáci byli nuceni použít služební zbraň. Ať už na vlastní ochranu při napadení základny, v přímém kontaktu s nepřítelem nebo při opětování střelby při napadení konvoje.

5.1 Příčiny

Příčina je to, co způsobuje nějaký děj, to, co má za následek vznik něčeho. V Afghánistánu je příčin vzniku rizika nespočetně. Mezi ty nejzávažnější, která způsobují zranění nebo smrt našich vojáků patří IED, raketové útoky a střelba.

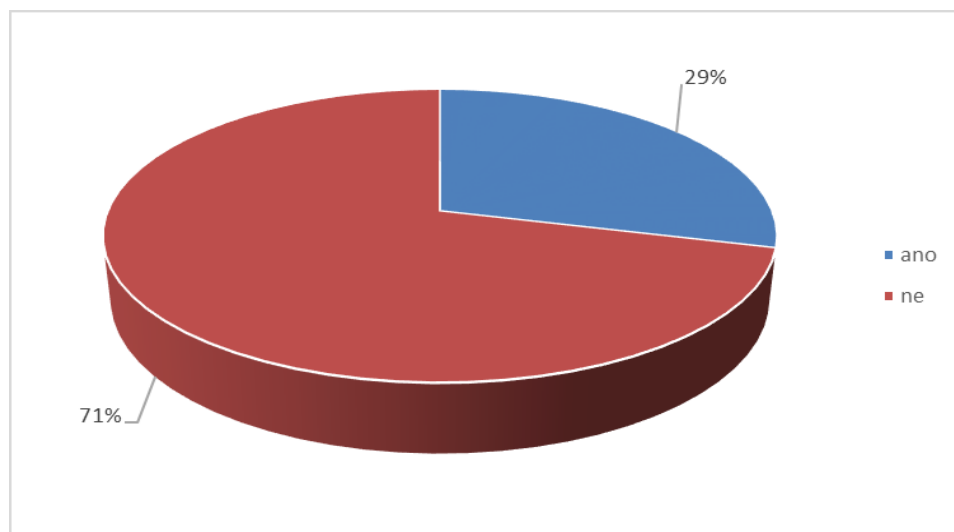
5.1.1 Nášlapné miny a nevybuchlá munice

Každá vzniklá situace nebo nález IED (improvizované výbušné zařízení IVZ) se vyhodnocuje, analyzuje a porovnává s předešlými zkušenostmi a vytváří se nové standardní operační postupy, které zároveň reagují na změny v postupech nepřítele.



Obr. 17 Hledání IED

Otázka – Dostal/a jste se do kontaktu s IED?



Obr. 18 Graf – Dostal/a jste se do kontaktu s IED?

Na otázku, zdali se dotázaní vojáci dostali do kontaktu s IED, odpovědělo 29 % **ano**. Odpovídali tak především vojáci, kteří vyjížděli mimo základnu pravidelně (řidiči, střelci, pyrotechnici) a tím byla pravděpodobnost setkání s IED nejvyšší. V historii našich operací se nepříteli nepovedlo nainstalovat IED na území základny.

Věděli jste, jak IED zneškodnit nebo jak se v té chvíli zachovat?

Všichni vojáci vyjíždějící do mise jsou seznámeni s postupy, jak se zachovat při zjištění IED. Na místo zjištění vyjíždí EOD a pyrotechnik, který IED zneškodní.

Dotazovaní vojáci uvedli, že vzhledem ke kvalitnímu a důslednému výcviku neměli v těchto situacích problémy.

5.1.2 Sebevražedný atentátník

Sebevražedný útok či sebevražedný atentát je útok, v jehož důsledku útočník sám zemře. Jelikož je cílem útoku zabít co nejvíce lidí, často jsou prováděny v místech s velkou koncentrací lidí, např. tržiště, nákupní centra nebo kulturní akce.

5.1.3 Raketové útoky

Raketové útoky jsou v Afghánistánu na denním pořádku. S koncem zimy povstalci z Tálíbanu používají své horské úkryty a zintenzivňují svou činnost.

Tálíbán neváhá vést raketové útoky ani na civilisty. Například v srpnu 2016 zaútočili na konvoj pod ochranou afgánského vojska. Vojáci útok opětovali a několik členů Tálíbanu bylo zabito. Civilisté cestující po památkách vyvázli bez zranění [14].

Raketový útok dokonce ukončil i koncert Daniela Landy na základně Shank v Lógaru, kdy dvojice raket dopadla naštěstí mimo základnu.

Raketový útok se také používá jako sekundární nástraha při IED. Popřípadě na cíle, kde je předpokládán pohyb koaličních vojsk.

5.1.4 Střelba

Střelba přímá (střelba s přímým zaměřením) je střelba, při níž střelec cíl vidí a zaměřuje na něj přímo.

Střelba nepřímá (střelba s nepřímým zaměřením) je střelba, při níž střelec cíl nevidí a zaměřuje na něj pomocí odměrného bodu. Může být pozorovaná nebo nepozorovaná.

Většina vojáků potvrdila, že se se střelbou se v misi setkal. Ať už přímo nebo nepřímo, a to buď v obraně, nebo při plnění úkolu, ale taky při napadení konvojů.



Obr. 19 Američtí vojáci vytvářející opevněný palpost

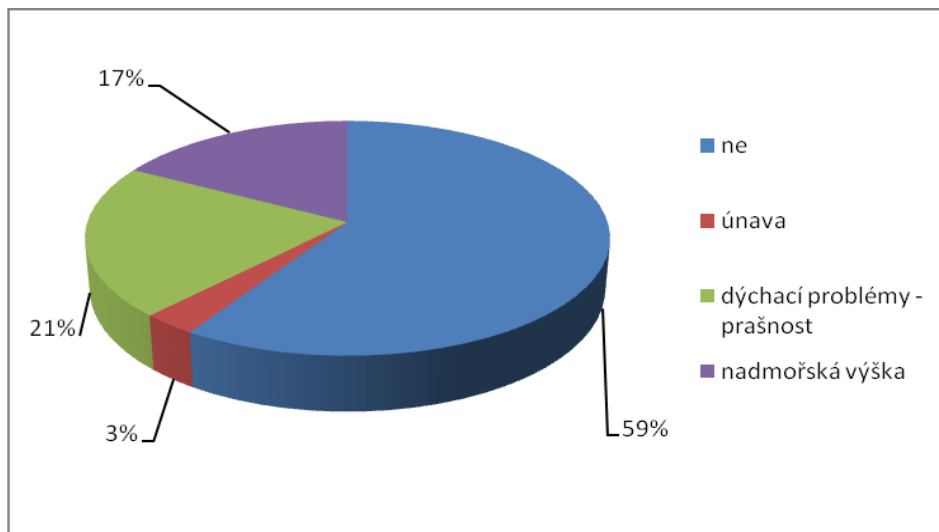
5.1.5 Útoky na zdroje pitné vody

K útokům na zdroje pitné vody dochází v Afghánistánu pravidelně. A to jak na základně, tak i mimo ni.

5.1.6 Klimatické podmínky

Uvědomění si vlivu odlišných klimatických podmínek na jedince je opět diskutabilní otázka. Musíme si uvědomit, že externí klimatické podmínky, jaké panují v Afghánistánu, ovlivňují a zatěžují každého jedince minimálně po fyziologické stránce. Je otázkou, do jaké míry, míra adaptace jedince a míra ovlivnění výkonu.

Otázka – Měly na vás výrazný vliv odlišné klimatické podmínky?



Obr. 20 Graf – Měly na váš výrazný vliv odlišné klimatické podmínky?

Na tuto otázku odpovědělo 59 % záporně. Zápornou odpověď uvedli zejména vojáci, kteří pravidelně nevyjíždějí mimo základnu. Jejich denní režim umožnil si rychleji zvyknout na zdejší podmínky a aklimatizovat se. Výrazným faktorem je to, že na základně jsou veškeré prostory klimatizované, ať už jde o jídelny, kanceláře nebo ubytovací prostory.

Vojáci, kteří působí na předsunutých základnách ve vyšších nadmořských výškách nebo vyjíždí do hor plnit dané úkoly, si stěžovali krom jiného na **problémy s dýcháním a vysokou únavnost**. Při přesunech bylo nutno velmi často odpočívat.

Vzhledem ke krátkodobosti těchto úkolů nebyla možná ani aklimatizace.

Také **suché a prašné prostředí** potrápilo nejednoho vojáka. Důležitý byl pravidelný přísun tekutin a zvýšená péče o pokožku.

Teploty ve dne a v noci jsou velmi **rozdílné**. V noci teploty můžou spadnout až k -10°C a přes den se můžou vystoupat až ke 30°C .

5.2 Důsledky

„Člověk, který nezakusí nikdy štěstí nebo neštěstí, umírá jako voják, jenž se nikdy neutkal s nepřítelem.“

Friedrich Maximilian Klinger
německý dramatik a romanopisec 1752 – 1831

5.2.1 Smrt

Zranění a smrt koaličních vojáků souvisí s výkonem vojenského povolání. V souvislosti s místem působení se liší i míra rizika.

Smrt českých vojáků v Bagrámu

Atentát se stal 8. 7. 2014 okolo 5:15 SELČ (7:45 místního času), když se patrola vydala na místo nedaleko základny, odkud povstalci před dvěma dny odpálili raketu. Podle Generálního štábu v oblasti Kalandar Chíl explodovalo improvizované výbušné zařízení. Čeští vojáci byli v tu chvíli mimo obrněná vozidla a prováděli rutinní kontrolu místa. Atentátník v sebevražedné vestě se přimíchal do davu lidí, se kterými komunikovali naši vojáci během patroly. Následkem výbuchu utrpěli čtyři čeští vojáci rotmistr D. B. (1986), četař I. K. (1980), desátník J. Š. (1975), desátník L. L. (1981) smrtelná zranění,“ potvrdila Jana Růžičková z Generálního štábu.

„Jeden voják byl z Žatce a tři z Chrudimi,“ řekl iDNES.cz nadporučík Milan Němec, tiskový a informační důstojník 4. brigády rychlého nasazení v Žatci.

Další z českých vojáků, rotmistr J. L. (1975), byl při výbuchu těžce zraněn. Na místě mu byla okamžitě poskytnuta první pomoc a následně byl transportován do americké vojenské nemocnice na základně Bagrámu. Po převozu do České republiky svým těžkým zraněním podlehl.

Čeští vojáci mají kromě ochrany základny Bagrámu za úkol během patrol navazovat kontakt s místními lidmi. Vzájemné vztahy jsou dlouhodobě nadstandardní. Část vojáků podle Pavla prověřovala místo, odkud povstalci údajně odpalovali rakety, druhá hovořila s místními.

„I přítomnost dětí a žen v prostoru byla signálem, že situace není tak riziková. To, že se vmísil do davu člověk v uniformě afghánské policie, tomu se dá těžko zabránit,“ dodal Pavel. [15]



Obr. 21 Převoz ostatků našich vojáků

Zde je uvedena tabulka s příčinou úmrtí vojáků, kteří působili v misi v Afghánistánu a zaplatili cenu nejvyšší.

Tab. 2 Vojáci, kteří zemřeli v Afghánistánu v letech 2007 – 2014

P. č.	Jméno a příjmení	Datum úmrtí	Příčina
1	rotný Nikolaj Martynov	3. 5. 2007	Zahynul při sesuvu půdy (ISAF - PRT)
2	praporčík Milan Štěrba (podporučík i.m.)	17. 3. 2008	SOG VP. Zahynul při sebevražedném atentátu v Gerešku, Afghánistán
3	Radim Vaculík (praporčík i.m.)	30. 4. 2008	Zahynul po nájezdu vozidla na improvizovaný nástražný systém (ISAF)

P. č.	Jméno a příjmení	Datum úmrtí	Příčina
4	rotmistr Robert Vyroubal (poručík i.m.)	31. 5. 2011	Zahynul po nájezdu vozidla na improvizovaný nástražný systém (ISAF)
5	rotmistr Adrian Werner (poručík i.m.)	9. 10. 2011	Ve VN v Olomouci podlehl následkům střelného zranění ze dne 6. 7. 2011 (ISAF)
6	rotmistr David Beneš (štabní praporčík i.m.)	8. 7. 2014	Zahynul při útoku sebevražedného atentátníka, Bagrám, Parwan (ISAF)
7	četař Ivo Klusák (štabní praporčík i.m.)	8. 7. 2014	Zahynul při útoku sebevražedného atentátníka, Bagrám, Parwan (ISAF)
8	desátník Libor Ligač (štabní praporčík i.m.)	8. 7. 2014	Zahynul při útoku sebevražedného atentátníka, Bagrám, Parwan (ISAF)
9	desátník Jan Šenkýř (štabní praporčík i.m.)	8. 7. 2014	Zahynul při útoku sebevražedného atentátníka, Bagrám, Parwan (ISAF)
10	rotmistr Jaroslav Lieskovan (štabní praporčík i.m.)	14. 7. 2014	V ÚVN Praha podlehl následkům těžkých zranění ze dne 8.7.2014 po útoku sebevražedného atentátníka, Bagrám, Parwan (ISAF)

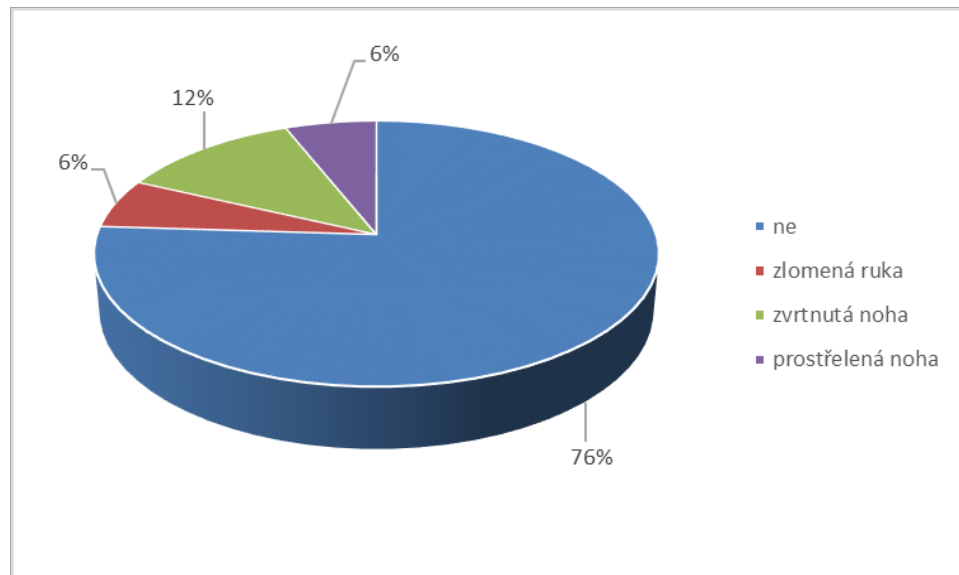
5.2.2 Úrazy

Úraz, lékařsky trauma, označuje různé typy poranění organismu způsobené vnějšími vlivy.

Úrazům lze předcházet opatrností, dodržováním bezpečnostních předpisů, nošením ochranných pomůcek (v práci i při sportování).

Příčiny úrazů - dopravní nehoda, pád, poranění ostrým předmětem, popálení - ohněm, žhavým předmětem, vařící tekutinou, úraz elektrickým proudem, různá bodná, sečná, řezná zranění, napadení zvířetem, týrání. [16]

Otázka – Měl/a jste v misi nějaký úraz?



Obr. 22 Graf – Měl/a jste v misi nějaký úraz?

76 % v misi nemělo vážnější úraz. U 18 % došlo k poranění pohybového ústrojí (zlomeniny – noha, prst) a u 6 % došlo ke střelnému poranění.

Paradoxně nejvíce úrazů v misi jsou úrazy vzniklé při sportu. **Sport** je krom tréninku neodmyslitelnou formou odpočinku a odreagování. Někteří velitelé dokonce museli přistoupit k opatření snižujícím procento úrazovosti, jako např. různá školení a poučení.

90 % dotázaných se věnují vojáci **posilování a zvyšování své fyzické kondice**.

Příčiny vzniku úrazů je jak neopatrnost, únava, tak i například neodborná manipulace se zbraní, kdy může dojít i k vážným zraněním.

Všichni dotazovaní potvrdili, že při jejich misi došlo u někoho k náhodnému nechtěnému výstřelu. Ve dvou případech došlo dokonce k zasažení člověka.

Většina úrazů je zcela zbytečná a mohly ohrozit plnění úkolů jednotky.



Obr. 23 Běh za padlé kolegy

5.2.3 Nemoci

Každý voják před výjezdem do mise prochází jak zdravotními prohlídkami, tak i povinným očkováním. Očkování provádí Zdravotnická služba AČR. Rozsah očkování je specifický pro danou oblast.

Téměř 30 % vojáků postihnou vlivem změny klimatických a hygienických podmínek **střevní potíže**, které po jednom až dvou týdnech po příjezdu do mise samovolně vymizí. Zvyknout si musí také na jiný typ a odlišnou úpravu jídla. Samozřejmostí je pití pouze balené vody, která je všude po základně k dispozici.

Mimo základnu jsou hygienické podmínky na špatné úrovni. Při kontaktu s místním obyvatelstvem nebo zvířectvem se musí dbát na zvýšenou opatrnost a přísnou hygienu. Přísná hygienická opatření panují samozřejmě i na základně – např. při vstupu do jídelny si voják musí umýt a vydezinfikovat ruce a toto je kontrolováno službou. Všudypřítomné jsou desinfekční gely na ruce.

Další nepříjemností je vysoká prašnost, která způsobuje problémy s horními cestami dýchacími.

Podle SOP (společné operační postupy) je v misi zakázáno požívání stravy z jakýchkoliv jiných zdrojů, než v jídelně na základně.

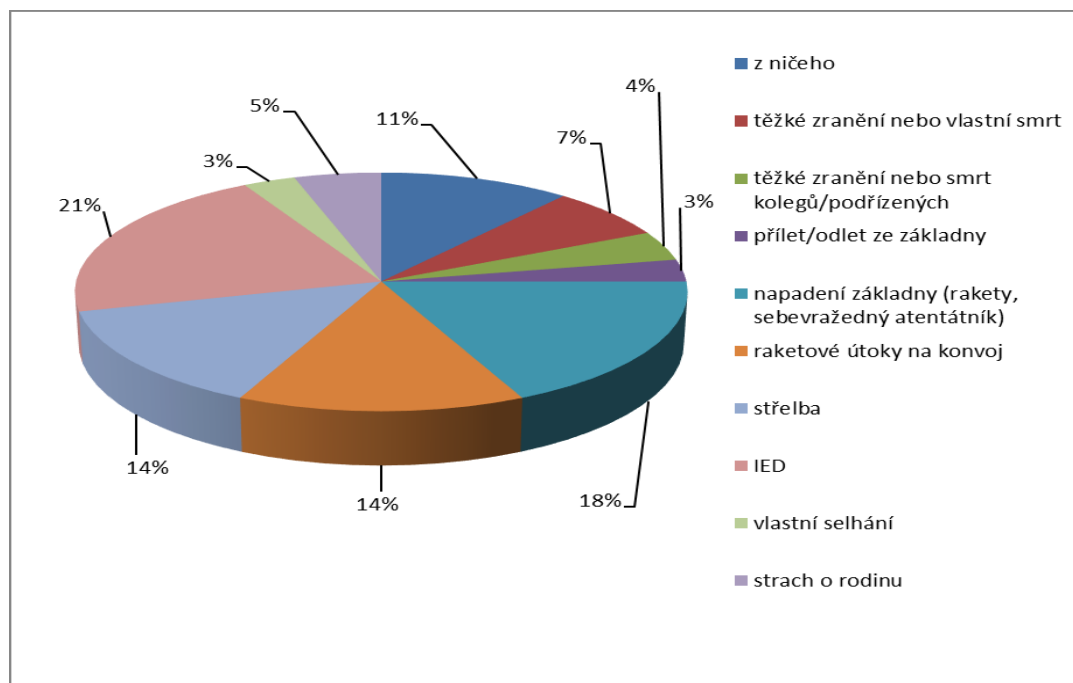
5.2.4 Psychika

Psychika se projevuje chováním a prožíváním. **Chování** je jakákoliv tělesná aktivita, kterou lze pozorovat, zaznamenat nebo měřit. **Prožívání** je vnitřní a ryze subjektivní dění zahrnující poznávání, cítění a snažení člověka.

Psychický stav je na rozdíl od psychického procesu **přechodný** nebo **trvalý**. Přechodným vyladěním je např. dobrá či špatná nálada, podrážděnost, tréma, únava, nedostatečný spánek, apod., jako trvalé vyladění označujeme **charakterové vlastnosti** člověka jako je např. úzkostnost či vytrvalost. [17]

Psychika je velmi individuální u každého člověka a především u vojáka v misi. Někdo změny v životě přijme tak, jak jsou, a jiný se s tím vypořádává delší dobu. I zdánlivě odolný jedinec se ale může nechat ovlivnit skupinovou dynamiku, a narušení mezilidských vztahů ho může poznamenat po celou dobu působení v misi.

Otázka – **Z čeho jste měl/a největší obavy (strach) v době působení v misi?**



Obr. 24 Graf – Z čeho jste měl/a největší obavy (strach) v době působení v misi?

Na tuto otázku byla odpovězena asi nejpestřejší škála odpovědí. Nejvíce odpovědí na tuto otázku bylo „IED“ a to 21 %, což je pochopitelné, jelikož se jedná o nejfrekventovanější riziko, které přímo ohrožuje zdraví či život jedince. I přes podrobné kontroly se totiž ne vždy podaří IED odhalit včas.

Lze konstatovat, že z IED mají strach všichni, kteří opouštějí základnu.

18 % dotázaných vojáků odpovědělo, že je to právě „**napadení základny**“, čeho se bojí nejvíc. Je to převážně tím, že tito vojáci jsou na pozicích, kde nevyjíždí mimo základnu. K napadení základny může dojít několika způsoby. Mezi nejčastější patří raketové útoky, střelba nebo sebevražedný atentátník, snažící se dostat na základnu.

O „**sebe a svoje zdraví**“ se bojí spíše mladší vojáci ve věku kolem 25 let. Většinou jsou to ti, kteří jsou v misi poprvé.

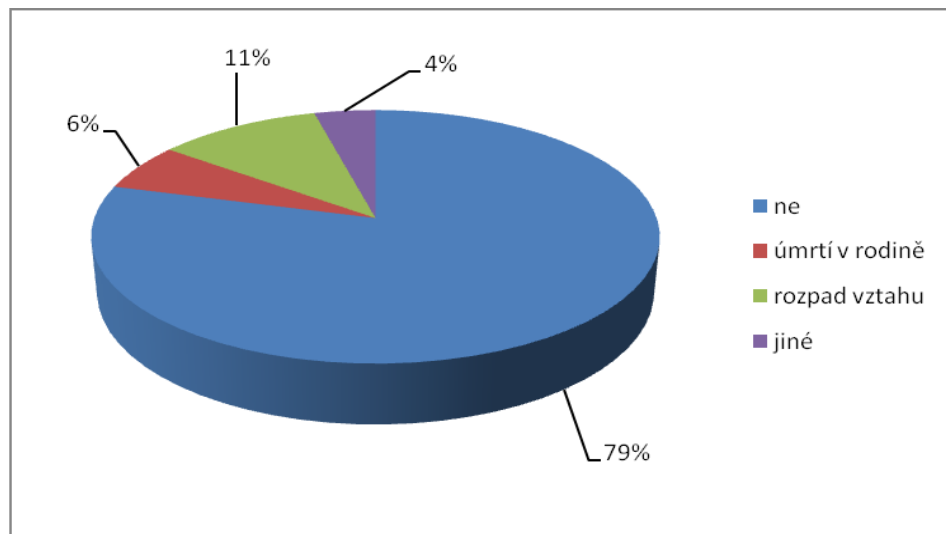
„**Střelby a raketových útoků na konvoj**“ se obává 28 % dotázaných. Jsou to povětšinou ti vojáci, kteří vyjíždí mimo základnu poměrně často, např. řidiči, střelci, odstřelovači, pyrotechnici nebo jejich velitelé družstev.

„**Smrt nebo těžké zranění svých kolegů/podřízených**“ je noční můrou hlavně pro velitele jednotek a celého kontingentu.

„**Strach o rodinu, fungování domácnosti a odloučení od svých rodin**“ měly především dotázané ženy, ale také muži ve věku od 40 let.

Vojáci v ZO se setkávají se situací, kdy dojde k úmrtí v rodině, těžkým onemocněním nebo rozpadu manželství a to v nemalé míře ovlivní psychický stav vojáka až do konce mise.

V tomto případě je nezbytná „**práce psychologa nebo kaplana**“, který musí být nápomocen v každé takové situaci. Oporou musí být i velitel, kterému záleží na bojeschopnosti a maximální připravenosti jednotky.

Otázka – Využil/a jste v misi pomoc psychologa nebo kaplana?

Obr. 25 Graf – Využil/a jste v misi pomoc psychologa nebo kaplana?

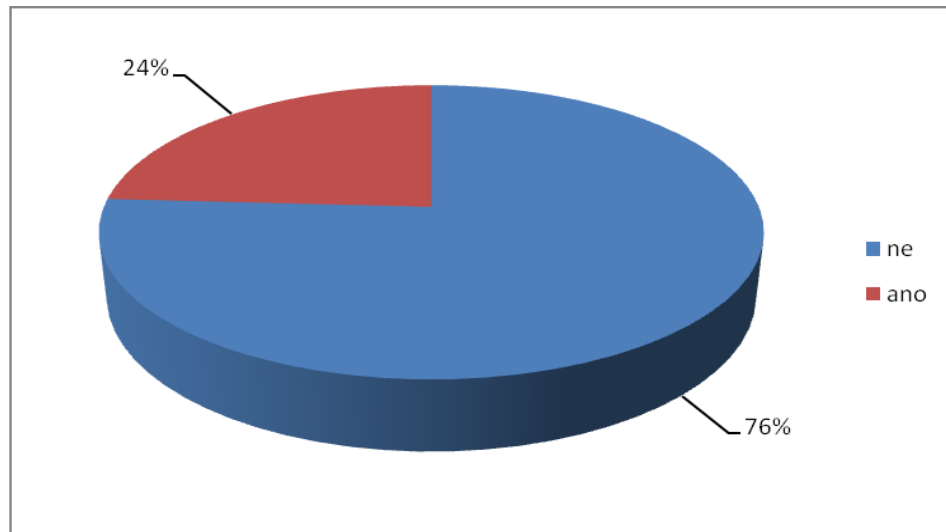
79 % dotázaných vojáků popřelo, že by kdy v misi využili služeb kaplana nebo psychologa. Mimo dotazník tehdejší velitel jednotky poznamenal, že i kdyby vojáci tuto službu využili, nikdy by to nepřiznali.

Ti vojáci, kteří kaplana nebo psychologa navštívili, jsou zajedno v tom, že jim jejich vypořádání prospělo. Šlo o soukromé problémy a to úmrť v rodině nebo rozpad partnerských vztahů v době jejich nepřítomnosti.

Jeden z dotázaných navštívil psychologa v rámci amerického programu na odvykání kouření.

I přes to, že vojáci aktivně nevyhledávají činnost psychologa či kaplana, jsou s nimi v každodenním kontaktu. Jsou pořádány besedy či školení. S těmito funkcemi je spojeno řízení volnočasových aktivit.

Otázka – Postihla vás „ponorková nemoc“?

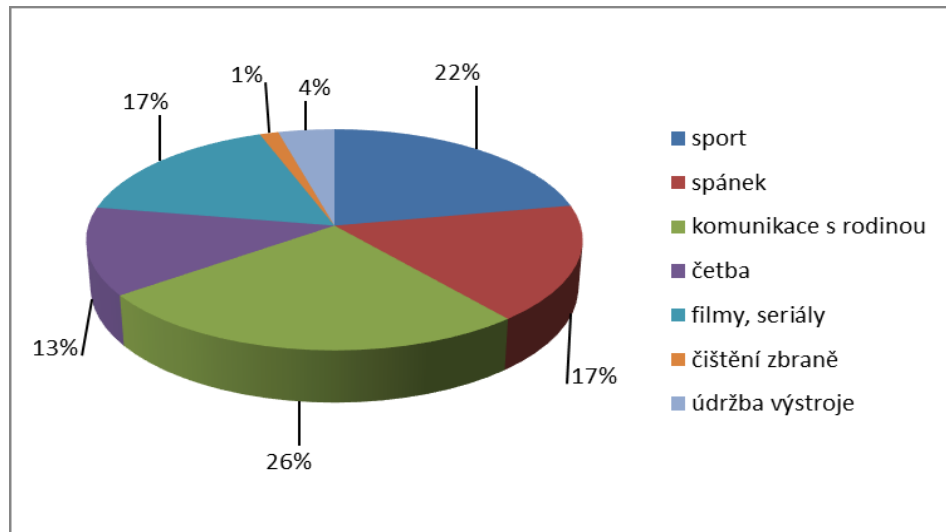


Obr. 26 Graf – Postihla vás „ponorková nemoc“?

Stav vzrůstajícího napětí, antipatie a nesnášenlivosti zejména v malých sociálních skupinách v uzavřeném prostoru, tzv. **ponorková nemoc** se přímo nebo nepřímo dotkne všech vojáků v misi. [18]

24 % vojáků bylo přímo v konfliktu s kolegy, ať už s českými nebo zahraničními. 6 % vojáků uvádí dlouhodobé konflikty či chronicky narušené mezilidské vztahy uvnitř jednotky. Jeden z dotázaných vojáků se zmínil o odlišnosti hygienických návyků mezi zahraničními vojáky, se kterými se potýkali denně v sociálním zařízení.

Otázka – Jak jste trávil/a volný čas v misi?



Obr. 27 Graf – Jak jste trávil/a volný čas v misi?

Je velmi těžké definovat pojem „volný čas“ u vojáků v misi. Pojem „volno“ fakticky neexistuje. Den je pouze rozdělen na dobu, kdy se provádí plnění úkolů a kdy probíhá příprava na tento úkol.

Ve většině případů vojáci relaxují stejně – sport, spánek, komunikace s rodinou, četba, sledování filmů. Odpočinek je nedílnou součástí operační fáze mise. Odpočinitý, vycvičený a najezený voják je základ pro dobré plnění úkolů.

Našli se i takoví, kteří čištění zbraně nebo údržbě výstroje věnovali i svůj volný čas.

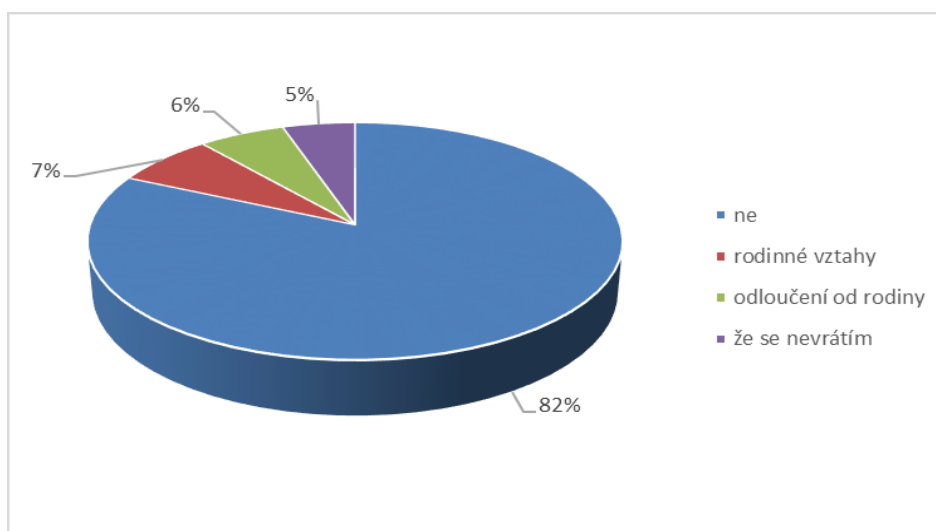
Ve volném čase je pro vojáky organizovaný bohatý kulturní program. Příkladem jsou „večery“ všech národností, kdy vojáci z určených zemí hostí ostatní vojáky svým tradičním jídlem, pouští svoji hudbu. Vojákům volné chvíle mají zpříjemnit návštěvy z jejich vlasti, jako jsou např. politici, herci, ale i zpěváci.



Obr. 28 Daniel Landa na základně v Afghánistánu

Čeští vojáci se mohou účastnit i kulturního programu organizovaného koaličním vojáky na základně. Ve velké oblibě jsou využívány různé zájmové kroužky, ať už je to lukostřelba, výuka perštiny nebo tradiční či netradiční sportovní turnaje.

Otázka – **Obával/a jste se něčeho před návratem z mise?**



Obr. 29 Graf – Obával/a jste se něčeho před návratem z mise?

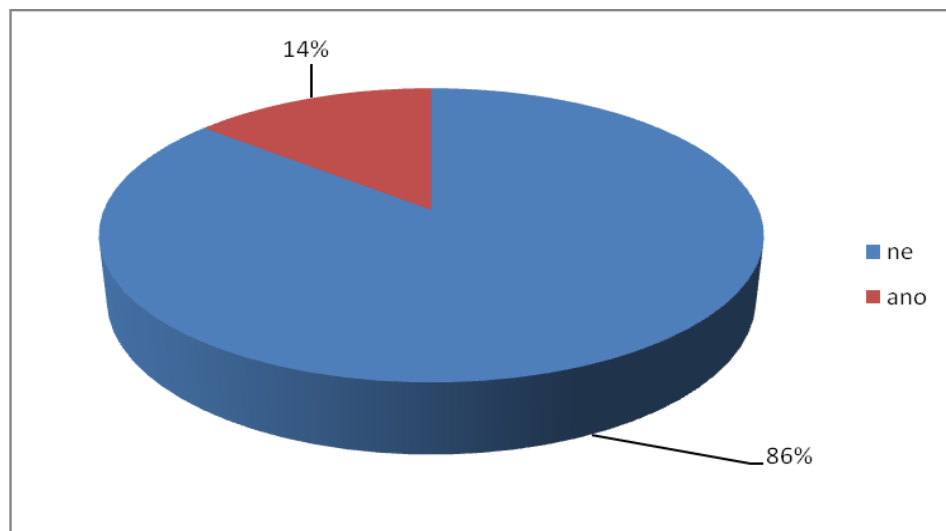
Dá se říct, že téměř všichni vojáci se domů těší. Těší na své rodiny, přátele, partnery a hlavně na „normální“ život v domácím prostředí.

Půlroční odloučení od rodin je náročné jak pro vojáky, tak hlavně pro jejich partnery/partnerky. Jde především o ženy, které zůstávají doma a musí zajistit chod domácnosti, starat se o děti a musí se naučit spoléhat samy na sebe. Nemají po boku manžela/přítele, který je jim oporou. A ne vždy se tyto situace obejdou bez následků.

Celkem 13 % dotázaných vojáků se svěřilo, že před návratem domů mělo obavy o partnerské vztahy a celkově rodinné soužití.

Po půlroční misi se voják snaží zapojit do chodu rodiny. Za dobu odloučení si partner/partnerka musel/a najít svůj systém, aby vše zvládal/a sám/sama. V tomto okamžiku by mělo dojít k souhře obou partnerů a začlenění se druhé osoby do chodu domácnosti.

Otázka – Měl/a jste po návratu z mise psychické problémy?



Obr. 30 Graf – Měl/a jste po návratu z mise psychické problémy?

Na tuto otázku se všem vojákům odpovídalo těžce.

V jejich obličejích byla vidět rozpačitost a nerozhodnost, zda na tuto otázku vůbec odpovídat. Proto 86 % odpovědělo, že „ne“. Jde o velmi citlivou věc, o které vojáci neradi mluví.

U 14 % dotázaných vojáků se projevil příliš silný ochranný pud, který se odvíjel od situací, které v misi zažili. To znamená, že měli přehnanou potřebu ochraňovat své blízké a to i za normálních běžných situací.

Co je docela obvyklé, je lekání při hluku, které v misích bylo způsobené střelbou nebo výbuchy. Dále také to, že u sebe voják nemá osobní zbraň. Několik měsíců ji měl připevněnou u nohy a najednou nikde není. **Musí si zvyknout na bezpečí domova.**

6 ANALÝZA RIZIK

Jako vhodnou metodu analýzy pro téma mé bakalářské práce jsem si vybrala zpracování dotazníku a metodu What-if – Co když. Již na počátku sběru informací z dotazníku jsem narazila na ohlas dotazovaných vojáků na ne úplně vhodné otázky. Proto jsem formou rozhovoru s kolegy doplnila potřebné informace. Nakonec se ukázalo, že tato varianta byla nejužitečnější a dozvěděla jsem se spoustu zajímavých poznatků z jejich působení v misi.

6.1 Identifikace hrozeb s použitím metody What-if

V této kapitole si vymezíme typy hrozeb, které jsou spojené s účastí našich vojáků v zahraniční misi v Afghánistánu. Jak ukazuje tabulka níže, hrozby jsem rozdělila na vnitřní a vnější a dále na nahodilé a úmyslné.

Tab. 3 Typy hrozeb

Hrozby	Nahodilé	Úmyslné
Vnější	Přírodní	Lidské
	Technické	
	Lidské	
Vnitřní	Technické	Lidské
	Lidské	

6.2 What-if – Co když ...

Tuto část jsem pro lepší přehlednost rozdělila do tří skupin. A to na rizika vzniklá neo-právněným vstupem na základnu, rizika vzniklá na základně a na možná rizika mimo základnu.

6.2.1 Neoprávněný vstup/vjezd na základnu

Kontrola vstupu by měla zahrnovat návštěvníky, prodavače, pracovníky na smlouvu, pomocný personál hostitelské země, místní policisty a ozbrojené síly. V první řadě je prováděna k zamezení vstupu osob do prostoru, kam nepatří. Vstup na základnu by měl být umožněn jen té osobě, jejíž jméno je uvedeno na kontrolním seznamu osob.

Vpuštění osoby, která není na seznamu, musí být schváleno velitelem základny nebo jím určeným funkcionářem základny.

Kontrola vjezdu vozidel

Pro prohledávání vozidel jsou stanoveny specifické postupy, založené na poslání základny, omezeních, lidských zdrojích, materiálním vybavení k identifikaci výbušnin apod.

Vizuální prohledávání je používáno ke zjištění narychlo umístěných IED a ke zjištění příznaků umístění IED, např. vnější drát nebo upravené součásti motoru. Pátrač využívá prohledávací zrcadlo, které mu umožní prohledat okraje pod vozidlem do hloubky 60–70 cm.

Mechanicky prováděné prohledávání představuje systematický postup ke zjištění IED. Během prohledávání pátrač požaduje, aby řidič a cestující otevřeli všechny kryty kapoty a zavazadlový prostor. Po kontrole dutých prostor prohledá motor, všechny nádrže a příhrádky.

Vojenský služební pes. Využívá se zejména jeho schopnosti čichem odhalit výbušniny. Taktika použití psů k detekci výbušnin se mění podle místních podmínek, individuálních schopností psovodů i jejich psů. [19]



Obr. 31 Ochrana základny

12. 11. 2016 se letecká základna Bagram v Afghánistánu v sobotu ve dvě hodiny ráno SEČ stala terčem útoku. K útoku v Afghánistánu se přihlásil Tálibán. Podle novinky.cz byl útočník napojen na radikální složku Tálibán a na základnu se dostal prokázáním oprávnění ke vstupu jako příslušník národní policie.

Zde jsou možná rizika při neoprávněném vstupu/vjezdu na základnu:

Tab. 4 Rizika při neoprávněném vstupu/vjezdu na základnu

What-if analýza Co se stane když...	Odhad možných následků	Zdroj rizika	Ochranné opatření
Vniknutí neoprávněné osoby na základnu – sebevražedný atentátník	Ublížení na zdraví a životě	<u>Technický:</u> nefunkční kamerový systém	Důkladná kontrola
	Zneužití vojenského materiálu (zbraně, munice, informace)	<u>Lidský:</u> nedůslednost při pravidelných obchůzkách a kontrolách osob při vstupu na základnu	
	Vnesení a umístění nebezpečného předmětu nebo materiálu		
Vnášení a umístění nebezpečného předmětu na základnu	Odposlouchávací zařízení – únik informací a jejich zneužití	<u>Lidský:</u> nedůslednost při kontrolách osob při vstupu do objektu	Důslednost při kontrolách vstupu osob a vjezdu vozidel do objektu
	Výbušniny – detonace	<u>Technický:</u> nefunkční kamerový systém	
	Zbraně a munice – zranění a smrt osob uvnitř objektu		
Vjezd vozidla na základnu bez povolení	Krádež	<u>Lidský:</u> nedůslednost při kontrolách osob při vstupu do objektu	Důslednost při kontrolách vjezdu vozidel do objektu
	Vnášení nebezpečného materiálu do areálu	<u>Technický:</u> nefunkční kamerový systém	

6.2.2 Možná rizika vzniklá na základně

Mezi největší rizika vzniklá na základně patří raketové útoky na základnu, sebevražedný atentát, střelba, ale také jde o drobné úrazy nebo střevní potíže, způsobené jídlem nebo pitím.

Tab. 5 Rizika vzniklá na základně

What-if analýza Co se stane když...	Odhad možných následků	Zdroj rizika	Ochranné opatření
Zranění při sportu	Úrazy, neschopnost plnění úkolů	<u>Přírodní:</u> Nerovnost terénu <u>Lidský:</u> neopatrnost, vinou druhé osoby	Zvýšená opatrnost, kontrola sportoviště
Nedodržení správných zásad manipulace se zbraní	Zranění, smrt	<u>Technický:</u> technický stav zbraně nebo munice <u>Lidský:</u> neoprávněná manipulace se zbraní	Kontrola zbraní, dodržování bezpečné manipulace se zbraní
Onemocnění vojáků	Střevní potíže, teplota, neschopnost plnění úkolů	<u>Lidský:</u> Přenos nemocí od místních obyvatel, nesprávná úprava stravy a vody	Zvýšená hygiena, pití balené vody
Psychické vypětí vojáků	Nepozornost, podráždění, stres, ponnorková nemoc	<u>Lidský:</u> Vysoká koncentrace osob na jednom místě	Odpocinek, komunikace s rodinou, přáteli, sport
Vysoké fyzické zatížení	Únava, nepozornost	<u>Lidský:</u> Vysoká zátěž ze strany nadřízených	Zlepšení plánování práce a odpočinek
Nepřízpůsobení se přírodním vlivům	Nevolnost, únava	<u>Lidský:</u> nedostatečná informovanost o místě působení a nedostatečná připravenost jednotlivce	Vhodný oděv, ochranné osobní pracovní pomůcky, zvýšená příjem potravin

What-if analýza Co se stane když...	Odhad možných následků	Zdroj rizika	Ochranné opatření
		<u>Přírodní:</u> klimatické podmínky, prašnost, nepříznivé působení nadmořské výšky	
Raketové útoky na základnu	Smrt, zranění, poškození majetku, materiálu	<u>Lidský:</u> útoky ze strany radikálů	Kontrola okolí základny
Uštknutí, kousnutí, píchnutí	Onemocnění, únava	<u>Lidský:</u> neopatrnost, nedostatečná informovanost	Vhodný oděv, použití repelentů, zvýšená opatrnost

6.2.3 Možná rizika při činnostech mimo základnu

Při výjezdu ze základny se výskyt rizika rapidně zvyšuje. Podle dotazníků i rozhovorů s kolegy se projevil jako největší obava nálezy IED, které může být umístěno kdekoliv, např. ve zdech domů, propustcích (mosty), ve vozidlech, stožárech i na stromech.

Tab. 6 Rizika při výjezdu ze základny

What-if analýza Co se stane když...	Odhad možných následků	Zdroj rizika	Ochranné opatření
Napadení radikálními složkami – střelba	Zranění, smrt, poškození materiálu/techniky	<u>Přírodní:</u> nepřehledný terén <u>Lidský:</u> neopatrnost, vinou druhé osoby	Zvýšená opatrnost, kontrola okolí
Napadení radikálními složkami – raketové útoky	Zranění, smrt, poškození materiálu/techniky	<u>Přírodní:</u> nepřehledný terén <u>Lidský:</u> neopatrnost, vinou druhé osoby	Zvýšená opatrnost, kontrola okolí, radarové štíty
IED – improvizované výbušné systémy – aktivované tlakem, rádiem, telefonem a kabelem	Zranění, smrt, poškození materiálu/techniky	<u>Přírodní:</u> Nepřehledný a nepravidelný terén	Zvýšená opatrnost, kontrola okolí,

What–if analýza Co se stane když...	Odhad možných následků	Zdroj rizika	Ochranné opatření
		<u>Lidský:</u> neopatrnost, vinou druhé osoby <u>Technický:</u> zdi domů, propustky (mosty), vozidla, stožáry, stromy	rozpoznávací markery, jako vodítka k pozitivnímu zjištění, nasazení RCT – road cleaning team
Útok sebevražedného útočníka	Zranění, smrt	<u>Lidský:</u> zmatek, neopatrnost, podcenění situace, při jednání s místním obyvatelstvem	Zvýšená opatrnost, kontrola okolí, odstup od podezřelých osob či vozidel a jejich následná kontrola
Dopravní nehoda	Zranění, poškození materiálu/techniky	<u>Přírodní:</u> nerovnoměrný terén, klimatické podmínky <u>Technický:</u> technická závada na vozidle <u>Lidský:</u> neznalost cizího prostředí, nepozornost	Pravidelná školení, kontrola vozidel před výjezdem, příprava před výjezdem mimo základnu

6.3 Matice rizik

Pravděpodobnost vzniku rizika v daném čase – jak reálné a pravděpodobné je, že riziko skutečně nastane. Matice definuje pět úrovní pravděpodobnosti – vysoce pravděpodobnou, velmi pravděpodobnou, pravděpodobnou, málo pravděpodobnou a nepravděpodobnou.

Při stanovení **pravděpodobnosti** posuzujeme, zda možnost poranění osob nebo poškození materiálu či techniky je:

Tab. 7 Pravděpodobnost vzniku rizika

Pravděpodobnost výskytu (P)	Stupeň	Frekvence vzniku (F)
Nepravděpodobné	1	Zřídka
Minimální (málo pravděpodobné)	2	Občas (několikrát za rok)
Pravděpodobné	3	Příležitostně (měsíčně)
Velmi pravděpodobné	4	Často (týdně až denně)
Vysoce pravděpodobné	5	Trvale (stále)

Závažnost rizika na organizaci – jaké by byly dopady rizika na organizaci, pokud riziko nastane. Matice definuje pět úrovní závažnosti důsledků – zanedbatelné, málo významné, lehké, těžké, kritické.

Při oceňování rizik posuzujeme závažnost možného poškození a také pravděpodobnost, se kterou může dojít k poškození. Pro každou identifikovanou nebezpečnou situaci stanovíme nejzávažnější reálně možné poškození pomocí pěti stupňů udávajících **závažnost** možného poranění či poškození materiálu a techniky.

Tab. 8 Závažnost rizika na organizaci

Stupeň	Důsledek	Popis důsledku
1	zanedbatelné	Střevní potíže, únava
2	málo významné	Lehké poranění při sportu
3	Lehké	Technická závada na vozidle
4	Těžké	Nepřímá střelba, nepřímé raketové útoky
5	Kritické	Střelba, raketové útoky, sebevražedný atentátník, výbuch IED

Pro větší názornost je vhodné zakreslit rizika vyplývající z jednotlivých nebezpečných situací do tzv. **matice rizik**. Tento způsob zobrazení umožňuje snadno určit priority, kterým se je třeba přednostně věnovat při účelné prevenci ohrožení zdraví.

Tab. 9 Matice rizik

Pravděpodobnost výskytu	Stupeň	Frekvence vzniku	Závažnost důsledků				
			zanedbatelné	málo významné	lehké	těžké	kritické
Vysoce pravděpodobné	5	Trvale (stále)	5	10	15	20	25
Velmi pravděpodobné	4	Často (týdně až denně)	4	8	12	16	20
Pravděpodobné	3	Příležitostně (měsíčně)	3	6	9	12	15
Málo pravděpodobné	2	Občas (několikrát za rok)	2	4	6	8	10
Nepravděpodobné	1	Zřídka (více než 1x za rok)	1	2	3	4	5

Podstata **hodnocení rizik** spočívá v rozhodnutí, zda riziko můžeme přijmout, a pokud ne, jaké opatření musíme realizovat k odstranění rizik nebo alespoň k jejich omezení na přijatelnou míru.

K rozhodování nám pomůže následující tabulka:

Tab. 10 Hodnota rizika

Barevné označení	Hodnota rizika	Posouzení přijatelnosti	Kritéria bezpečnosti
	1–4	Riziko přijatelné	Bezpečný systém nebo podmíněně bezpečný
	5–12	Riziko nežádoucí	Nebezpečný systém – nutno ochranné opatření
	15–25	Riziko nepřijatelné	Okamžité opatření

6.4 Hodnocení

Pokud jednotlivá rizika, která jsme identifikovali, zařadíme podle jejich závažnosti a pravděpodobnosti do matice rizik, zjistíme bodovou hodnotu rizika, což nám pomůže posoudit, jestli dané riziko je pro organizaci akceptovatelné či neakceptovatelné.

Na základě posouzení **přijatelnosti** hrozeb jsem rizika rozdělila následovně:

1. Přijatelná rizika:

- Nákaza od místních obyvatel;
- Ztráta nebo znehodnocení výstroje.

Tato rizika můžeme považovat za přijatelná. V případě, že by výše uvedené situace nastaly, nijak výrazně neovlivní chod základny, finanční škody budou minimální nebo žádné, tudíž lze tyto poruchy systému považovat za zanedbatelné.

2. Nežádoucí rizika:

- Ztráta zbraní a munice;
- Lehká porucha na technice;
- Porucha bezpečnostního systému k ochraně základny;
- Odcizení vojenského materiálu;

- Totální výpadek komunikačních služeb;
- Únik informací.

V tomto případě se jedná o rizika, která mohou zasáhnout výraznějším způsobem do plnění úkolů a tím způsobit závažné poruchy systému či finanční ztráty. Proto je důležité nutně přijmout ochranná opatření.

3. Nepříjemná rizika:

- Smrt vojáka;
- Těžká zranění;
- Zničená technika způsobená výbuchem IED.

Mezi nepříjemná rizika jsem zařadila takové hrozby, jejichž bodová hodnota se pohybuje v řádu 15–25 bodů. Jejich následky jsou ztráty na životech a rozsáhlé finanční ztráty.

7 OŠETŘENÍ RIZIK – NÁVRH NA PŘEDCHÁZENÍ RIZIK PŘI PŘÍPRAVĚ DO MISE A LEPŠÍ PŘIPRAVENOST JEDNOTKY I JEDNOTLIVCE

Provedenou analýzou What-If jsme identifikovali zdroje rizika v zahraniční misi. V tabulovém přehledu jsme přiřadili zdroje rizika, možné dopady a ochranná opatření tak, jak byla definována pro samotnou analýzu.

Analýzou What-If byla nalezena slabá místa. Ochranná opatření mají ke každému zdroji několik variant. Každé uvedené opatření je různě účinné a hlavně s sebou přináší různé míry opatření.

Dále jsme pomocí matice rizik určili míru ohrožení a závažnost důsledků, které by identifikované hrozby způsobily. Na základě ohodnocení jednotlivých rizik jsem zjistila, že příprava vojáků před výjezdem do zahraniční mise je na velmi dobré úrovni a připravuje vojáky takovým způsobem, že minimalizuje rizika na co nejnižší možnou míru.

Z dotazníkového šetření a rozhovoru vyplynuly návrhy na předcházení rizik při přípravě do mise a lepší připravenost jednotky i jednotlivce a tím i minimalizace rizik v misi:

1. Zaměřit se na zvýšení vyučovacích hodin a zdokonalit vojáky v oblasti ženijní a zdravotní přípravy.
2. Využít zkušenosti a důsledně a svědomitě vojáky připravit na nové metody a hrozby ohrožení ze strany nepřítele.
3. Důsledněji připravit a vybírat velitele.
4. Poskytovat konkrétnější zpravodajské informace.
5. Zvýšit přípravu manipulace se zbraní.
6. Zintenzivnit nácviky činností při napadení základny a konvojí.
7. Objasnit pravidla komunikace s místními obyvateli.
8. Zaměřit se na činnost proti IED.
9. Podrobněji informovat o hygienickoepidemiologických rizicích.

ZÁVĚR

Identifikace rizik je problematická, vzhledem k tomu, že postupy a opatření nepřátelských sil jsou propracovaná, sofistikovaná a pružně reagující na naše protiopatření. Proto zdroje rizik vnímejme pouze jako orientační. Většinu rizik se snaží předjímat a eliminovat dokumenty SOP.

V této bakalářské práci jsem analyzovala rizika použitím What-if analýzy, matice rizik, získáním informací formou dotazníku a rozhovoru. Zaměřila jsem na rizika při plnění úkolů v zahraniční misi v Afghánistánu a objektivně posoudila rizika vzniklá jejich nedodržením. Informace jsem získala od příslušníků Velitelství výcviku – Vojenské akademie ve Vyškově, kteří v misi v Afghánistánu působili a přišli tak do kontaktu se všemi zmíněnými riziky. Jako největší hrozbu shodně označili kontakt s IED, přímé raketové útoky a přímou střelbu.

V kapitole 7 jsem uvedla návrhy na předcházení rizik při přípravě do mise i v době působení v zahraničních operacích, které vede ke kvalitnější připravenosti jednotky i jednotlivce a tím i k eliminaci vzniku rizik.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] *Www.mise.army.cz* [online]. Praha: Ministerstvo obrany, 2017 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/historie-misi/historie-zahranicnich-misi-3699/>
- [2] *Zkušenosti z operací 7/2008: Zkušenosti z vedení stabilizačních operací v Afganistánu*. 2008, **2008**.
- [3] *Www.svetadily.cz: http://afghanistan.svetadily.cz/* [online]. [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: <http://afghanistan.svetadily.cz/>
- [4] MAREK, Vladimír. *Ve stínu Hindukúše: nejen o misích českých vojáků v Afghánistánu*. 2008. Praha: Naše vojsko, 2010. ISBN 978-80-206-1157-4.
- [5] *Www.cleverandsmart.cz* [online]. Praha, 2010 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: www.cleverandsmart.cz/analyza-rizik-jemny-uvod-do-analyzy-rizik
- [6] *Www.managementmania.com* [online]. London: ManagementMania's Series of Management ISSN 2327-3658, 2016 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/>
- [7] Dotazníkové šetření. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Dotaznikovesetreni>
- [8] *Www.adiktologie.cz* [online]. Praha: Klinika adiktologie, 2011 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: <http://www.adiktologie.cz/cz/articles/detail/593/3849/Rozhovor-jako-evaluacni-nastroj>
- [9] *Http://www.projobs.cz* [online]. Hradec Králové: projobs, 2017 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: <http://www.projobs.cz/napln-prace-pyrotechnik-598>

- [10] *Www.armyweb.cz* [online]. In: . [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://www.armyweb.cz/clanek/odstrelovaci-jedno-z-nejrizikovejsich-povolani-na-svete>
- [11] *Www.wikipedia.org*. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Velitel>
- [12] Poddustojnik. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Podd%C5%AFstojn%C3%ADk>
- [13] *Www.vp.army.cz* [online]. In: . [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://www.vp.army.cz/ukoly-pusobnost>
- [14] *Www.tyden.cz* [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/asie-a-oceanie/raketovy-utok-taliban-zautocil-na-zahranicni-turisty_393088.html
- [15] *Www.zpravy.idnes.cz* [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/smrt-ceskych-vojaku-v-afghanistanu-dua-/zpr_nato.aspx?klic=64221
- [16] *Www.urazy.zdrave.cz* [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <https://urazy.zdrave.cz/>
- [17] *Www.studium-psychologie.cz* [online]. [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://www.studium-psychologie.cz/obecna-psychologie/3-chovani.html>
- [18] *Www.priznaky-projevy.cz* [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://www.priznaky-projevy.cz/psychiatrie-sexuologie/ponorkova-nemoc-priznaky-projevy-symptomy>
- [19] *Zkušenosti z operací 6/2008: Ochrana základny, 2008 (Interní předpis AČR)*

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky
ANA	Afgánská národní armáda
ANP	Afgánská národní policie
BAF	Bagram Air Field – Bagrámský vzdušný prostor
CLS	Combat Live Saver – Zdravotní záchranář v boji
COIN	Counter–Insurgency – Protipovstání
DCM-B	Deployable Communication Module – tým specialistů v oblasti komunikačních technologií
HAZOP	Hazard and Operability Study – Studie nebezpečí a provozuschopnosti
HKIA	Hamid Karzai International Airport – Mezinárodní letiště Hamida Karzaie
IED	Improvizované výbušné zařízení
ISAF	International Security Assistance Force – Mezinárodní bezpečnostní podpůrné síly
KAIA	Kabul International Airport – Mezinárodní letiště Kábul
KIS	Komunikační informační systém
OMLT	Operational Mentoring and Liaison Team – Operační výcvikový a styčný tým
OSN	Organizace spojených národů
OTC	Odborně taktické cvičení
PR/SERE	Personnel Recovery/Survival, Evasion, Resistance, Extraction – Personální zotavení/Přežití, Únik, Odolnost, Vyproštění
PRT	Provinční rekonstrukční tým
PTSD	Posttraumatické stresové poruchy
RAWA	Revoluční asociace afgánských žen
RSM	Resolute support Mission – Rozhodná mise podpory
SOP	Společné operační postupy
SR	Strážní rota
TP	Tabulky počtů
ÚÚ	Úkolové uskupení
VeV – VA	Velitelství výcviku – Vojenská akademie

ZNGŠ – Ř SOC MO Zástupce náčelníka Generálního štábu – ředitel Společného operačního centra Ministerstva obrany

ZO Zahraníční operace

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Poloha vojenských základen v Afghánistánu	14
Obr. 2 Čeští vojáci při nácviku střelby	17
Obr. 3 Vyjednávání s místními obyvateli	20
Obr. 4 Afghánistán.....	21
Obr. 5 Aplikace heroinu.....	22
Obr. 6 Čeští vojáci s místními obyvateli.....	24
Obr. 7 Působení hrozeb.....	27
Obr. 8 Graf – Kolikrát jste byl/a v misi v Afghánistánu?.....	31
Obr. 9 Graf – Jakou funkci jste zastával/a? Pokud jste byl/a víckrát,	32
Obr. 10 Graf – Jaký byl důvod k výjezdu do mise?	33
Obr. 11 Graf – Jak dlouho trvala vaše příprava do zahraniční mise?.....	34
Obr. 12 Graf – Co pro vás bylo po dobu přípravy nejdůležitější?.....	34
Obr. 13 Graf – Jaké pocity (obavy) ve vás převládaly před odjezdem.....	35
Obr. 14 Graf – Jak často jste vyjížděl/a mimo základnu?	36
Obr. 15 Graf – Byl/a jste v misi v ohrožení života?	37
Obr. 16 Graf – Použil/a jste služební zbraň?	38
Obr. 17 Hledání IED.....	39
Obr. 18 Graf – Dostal/a jste se do kontaktu s IED?.....	39
Obr. 19 Američtí vojáci vytvářející opevněný palpost	41
Obr. 20 Graf – Měly na váš výrazný vliv odlišné klimatické.....	42
Obr. 21 Převoz ostatků našich vojáků	44
Obr. 22 Graf – Měl/a jste v misi nějaký úraz?	46
Obr. 23 Běh za padlé kolegy.....	47
Obr. 24 Graf – Z čeho jste měl/a největší obavy (strach) v době působení v misi?	48
Obr. 25 Graf – Využil/a jste v misi pomoc psychologa nebo kaplana?.....	50
Obr. 26 Graf – Postihla vás „ponorková nemoc“?.....	51
Obr. 27 Graf – Jak jste trávil/a volný čas v misi?.....	52
Obr. 28 Daniel Landa na základně v Afghánistánu	53
Obr. 29 Graf – Obával/a jste se něčeho před návratem z mise?	53
Obr. 30 Graf – Měl/a jste po návratu z mise psychické problémy?.....	54
Obr. 31 Ochrana základny	57

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Historie zahraničních misí	12
Tab. 2 Vojáci, kteří zemřeli v Afghánistánu v letech 2007 – 2014	44
Tab. 3 Typy hrozeb	56
Tab. 4 Rizika při neoprávněném vstupu/vjezdu na základnu	58
Tab. 5 Rizika vzniklá na základně	59
Tab. 6 Rizika při výjezdu ze základny	60
Tab. 7 Pravděpodobnost vzniku rizika	62
Tab. 8 Závažnost rizika na organizaci	62
Tab. 9 Matice rizik	63
Tab. 10 Hodnota rizika	64

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 - Dotazník

Dotazník k bakalářské práci – Analýza rizik při vyslání vojáka do zahraničí

1. *Pohlaví*

- Muž*
- Žena*

2. *Věk (v době Vašeho posledního působení v misi)*

- 18-25 let*
- 26-35 let*
- 36-45 let*
- 46 a víc*

3. *Působil/a jste v zahraniční misi v Afganistánu?*

- Ne*
- Ano* *pokud ano, kolikrát?*

4. *Jakou funkci jste zastával/a? Pokud jste byl/a v misi vícekrát, odpovídejte v souvislosti s poslední misí.*

- Štábní pracovník (bez častého výjezdu ze základny)*
- Velitel*
- Řidič, střelec, velitel družstva*
- Pyrotechnik*
- Vojenská policie*
- CIMIC*
- Jiná funkce*

5. *Jaký byl důvod k výjezdu do mise?*

- Zkušenosti*
- Finanční ohodnocení*
- Vyslání ze strany nadřízeného*
- Profesní růst*
- Jiná odpověď*

.....
.....

6. *Jak dlouho trvala Vaše příprava do mise?*

- 3-6 měsíců
- 6-9 měsíců
- 9-12 měsíců
- 12 měsíců a více

7. *Myslíte si, že doba na přípravu byla dostačující?*

- Ano
- Ne
- Vlastní názor

.....
.....
.....

8. *Co pro Vás bylo po dobu přípravy nejdůležitější?*

- Předání zkušeností od kolegů, kteří v misi již byli
- Získání informací o místě působení, kultuře a zvyklostem
- Sjednocení výcviku s kolegy
- Kombinace výše zmíněného
- Jiná odpověď

.....
.....
.....

9. *Jaké pocity ve Vás převládaly před výjezdem do mise?*

- Nervozita z neznámého prostředí
- Strach o sebe, svoje zdraví, nemoci
- Odloučení od rodiny, partnerské odloučení
- Strach z nepřizpůsobení se
- Jiná odpověď

.....
.....
.....

V misi:

10. *Jak často jste vyjížděl/a mimo základnu?*

- Každý den
- 1x-2x za týden
- 1x za 14 dnů
- 1x za měsíc
- 1x za 3 měsíce
- Jiná odpověď

.....
.....

11. Byl/a jste v době působení v misi v ohrožení života/zdraví?

- Ne*
 Ano v jaké situaci?

.....
.....
.....

12. Použil/a jste služební zbraň?

- Ne*
 Ano v jaké situaci?

.....
.....
.....

13. Dostal/a jste se do styku s IED?

- Ne*
 Ano V jaké situaci?

.....
.....

14. Věděli jste, jak se při nálezů zachovat?

- Ne*
 Ano

15. Měl/a jste v misi úraz nebo zdravotní problémy?

- Ne*
 Ano jaké? Čím byly způsobené?

.....
.....

16. Dostali jste se do kontaktu s radikálními složkami (Talibanem)?

- Ne*
 Ano v jaké situaci?

.....
.....

17. Jak jste trávil/a volný čas v misi?

- Sport*
 Spánek
 Komunikace s rodinou
 Četba

- Jiná odpověď*

.....
.....
.....

18. Z čeho jste měl/a největší obavy v době působení v misi?

- Vaše odpověď*

.....
.....
.....

19. Měla na Vás vliv změna klimatických podmínek (výkyvy teplot, prašnost, vlhkost, nadmořská výška)

- Ne*
 Ano *Jaké?*

.....
.....
.....

20. Postihla Vás ponorková nemoc?

- Ne*
 Ano *Po jaké době a jaké?*

.....
.....
.....

21. Měl/a jste po návratu z mise psychické problémy?

- Ne*
 Ano *Jaké?*

.....
.....